

Univerzita Palackého v Olomouci
Cyrlometodějská teologická fakulta

Katedra pastorální a spirituální teologie

Diplomová práce

2011

Elżbieta Agnieszka Bednarz

S. M. ALEXANDRA

Univerzita Palackého v Olomouci
Cyrlometodějská teologická fakulta
Katedra pastorální a spirituální teologie

Křesťanská výchova
s. M. Alexandra Bednarz

**Působení Služebnic Nejsvětějšího
Srdce Ježíšova ve farnosti
Kravaře a jeho vliv na pastorační
situaci.**

Diplomová práce

Vedoucí práce: s. Marta Lucie Cincialová, Th.D.

2011

*Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala
samostatně s využitím uvedených pramenů a literatury.*

.....

Zde chci velmi poděkovat vedoucí práce sestře Martě Lucii Cincialové, Th.D. za odborné vedení práce, vstřícnost a cenné rady. Chci také poděkovat těm, kteří se přičinili o české znění práce.

Nesmírně děkuji slovy a srdcem „Pán Bůh zaplat“.

Obsah

OBSAH.....	5
ÚVOD.....	7
1 KONGREGACE SLUŽEBNIC NEJSVĚTĚJŠÍHO SRDCE JEŽÍŠOVA: POČÁTKY, ZALOŽENÍ A PŮSOBNÍ VE FARNOSTI KRAVAŘE	10
1.1 KULT BOŽSKÉHO SRDCE A VZNIK KONGREGACE SLUŽEBNIC NEJSVĚTĚJŠÍHO SRDCE JEŽÍŠOVA.....	10
1.2 POČÁTKY PŮSOBNÍ SESTER V KRAVAŘÍCH.....	15
1.3 PERZEKUCE A LIKVIDACE KLÁŠTERA.....	16
1.4 NÁVRAT A OBNOVA PASTORAČNÍ ČINNOSTI	19
2 ÚCTA K BOŽSKÉMU SRDCI V CÍRKEVNÍCH DOKUMENTECH A VE STANOVÁCH KONGREGACE.....	21
2.1 LIDSKÉ A BOŽSKÉ SRDCE V PÍSMU SVATÉM.....	21
2.2 BOŽSKÉ SRDCE V CÍRKEVNÍCH DOKUMENTECH.....	26
2.2.1 <i>Encykliky</i>	26
2.2.2 <i>Dokumenty II. vatikánského koncilu</i>	34
2.2.3 <i>Katechismus katolické církve</i>	35
2.3 STANOVY KONGREGACE SLUŽEBNIC NEJSVĚTĚJŠÍHO SRDCE JEŽÍŠOVA.....	36
3 FARNOST KRAVAŘE – KRÁTKÉ PŘEDSTAVENÍ HISTORIE FARNOSTI A SITUACE DNES.....	39
3.1 HISTORIE MĚSTA KRAVAŘE.....	39
3.2 FARNOST KRAVAŘE.....	40
3.3 KNĚŽSKÉ A ŘADOVÉ POVOLÁNÍ, KTERÉ VZEŠLY Z KRAVAŘ.....	43
3.4 SOUČASNÝ STAV FARNOSTI A VÝHLEDY SOUČASNÉ PASTORACE.....	44
4 PASTORAČNÍ SITUACE V DOBĚ PŮSOBNÍ SESTER V MINULOSTI A DNES.....	48
4.1 PASTORACE SESTER V OBDOBÍ 1905 – 1950	48

4.2 PŮSOBENÍ PO PÁDU KOMUNISMU.....	56
4.3 FARNOST KRAVAŘE A MISIE NA FILIPÍNÁCH.....	60
ZÁVĚR.....	63
PRAMENY	64
LITERATURA.....	65
POUŽÍVANÉ ZKRATKY.....	67
TEXTOVÁ PŘÍLOHA.....	68
TABULKA Č. 1. STATISTIKA – VĚKOVÉ SLOŽENÍ PO 5 LETECH (POČTY).....	68
TABULKA Č. 2. OBYVATELSTVO PODLE NÁBOŽENSKÉHO VYZNÁNÍ 2001 MĚSTO KRAVAŘE. ...	69
TEXT Č. 3. INFORMACE O MISIJNÍ STANICI	70
TEXT Č. 4. INTERVIEW TÝKAJÍCÍ SE SPOJENÍ FARNOSTI S KALINGA - APAYO.....	73
TEXT Č. 5. SVĚDECTVÍ O PŮSOBENÍ SESTER	75
OBRAZOVÁ PŘÍLOHA.....	76

Úvod

V průběhu dějin poznáváme Boha jako toho, kdo má vždy otevřené srdce a má soucit s lidmi trpícími nouzí. Žalmista to vyjadřuje slovy, že Hospodin vysvobodí ubožáka, jenž volá o pomoc, bude mít soucit s nuzným a zachrání mu život (srov. Ž 72)¹. Stejně tak tomu bylo během průmyslové revoluce, která prošla Evropou v polovině devatenáctého století a přinesla nejen bohatství, ale také bídu, především mladým mužům a ženám. Ti se hrnuli do měst a hledali zaměstnání. Mezi těmi, kteří slyšeli křik chudých byl i katolický kněz Peter Viktor Braun². Jako zpovědník v kostele Panny Marie Vítězné v Paříži poznal hroznou situaci mladých žen z provincie Alsasko a Lotrinsko.³ Viděl jak snadné bylo pro mladé dívky vstoupit na cestu hříchu. Vyjadřuje to slovy: „Viděl také jiné, které byly prosté jak holubice, nevinné a neznalé zla, ale po několika týdnech, dvou nebo třech měsících, které strávily v Paříži zvlažněly, opomíjely své náboženské povinnosti a nakonec skončily na ulicích nemravnosti“⁴. Začal uvažovat o pomoci a hledal prostředky, aby mladé

¹ Srov. *Bible*. 2. vyd. Praha: Zvon, 1991.

² Viktor Braun (5. 6. 1825-18. 5. 1882), narozen v Saint-Avold v Lotharingie, jako deváté z jedenácti dětí. Vyrůstal v křesťanské rodině. Ve věku 25 let 14. 6. 1851 v Metz vysvěcen na kněze. Ve stejném roce povolán do kolegia sv. Augustina v Lill, kde se staral o výchovu malých dětí, které bylo po dvou letech zrušeno. Na přání biskupa sám založil „Institut Naší líbezné Pani“ pro děti pod dvanáct let, ale z nedostatku finančních prostředků musel být zrušen. Dále převzal vedení penzionátu „Boží Prozřetelnosti“ v Nancy, kde mu farář Vincenc nabídl práci s mládeží a samostatnou farnost Flavigny. Po těchto zkušenostech se rozhodl, že odjede do Paříže, aby se zde staral o chudé a dělníky. V Paříži byl pověřen duchovním vedením mladých odsouzených dívek ve věku 10 až 21 let, které byly pod dozorem sester kongregace Maria – Josef. V roce 1859 vážně onemocněl a vrátil se do rodiny na léčení. V roce 1862 se opět vrátil do Paříže a vstoupil do Institutu bratří sv. Vincence z Pauly. Jako člen institutu převzal v Grenelle dělnický spolek, „Dílo Naší milostiplné Pany Marie“. Zemřel na svátek Nanebevstoupení Páně 18. 5. 1882 v mateřince v Argenteuil.

³ Srov. *Kongregace Sisters of the Sacred Hearts of Jesus and Mary. Historie* [online], 2010 [cit. 2011-02-06].<<http://www.sacredheartsjm.org/>>.

⁴ Srov. FRODL, Ferdinand. *Viktor Braun - nositel pochodně lásky. Život zakladatele kongregace Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova*. 1.vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské Nakladatelství, 2005. s. 32.

dívky takto nekončily. Tak vznikl domov pro nezaměstnané služky, kde jim bylo zajištěno uspokojení základních lidských potřeb. Veškerá práce, která s tím byla spojena však přesahovala jeho možnosti. Rozhodl se proto hledat pomoc u svých kajícnic, ty převzaly péči o nezaměstnané služky. Tyto kajícnice se později přičinily o vznik nového řadového společenství v církvi⁵.

Řádové společenství, tedy kongregace, jsou instituty zasvěceného života, potvrzené církevním právem. Tato společenství vznikají na základě svobodné odpovědi ženy nebo muže na zvláštní Boží volání. Ti pak opouštějí dosavadní podmínky světského života, aby se z lásky k Bohu a bližním, skrze modlitbu, askezi a různé formy služby lidem, úplně odevzdali Bohu. Instituty zasvěceného života plní v církvi významnou roli. Jsou to právě tato společenství, která mluví o svatosti Církve a jejich úzkých poutech s Kristem. Jsou svědectvím, že Bůh je nejvyšší hodnotou, hodnotou pro niž lze obětovat vše.⁶

Kongregace nejsou stejné, liší se mezi sebou různými formami života a spiritualitou. Jednou z těchto forem je kult Božského Srdce neboli kult Nejsvětějšího Srdce Ježíšova a právě tuto formu uctívání Boha převzalo řádové společenství založené o. Viktorem Braunem, tj. Služebnice Nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

Motivací k napsání této práce je touha po návratu ke kořenům spirituality sester Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova, zamyšlení se nad tím co zůstalo a zůstane po jejich působení.⁷

---

⁵ Srov. tamtéž, s. 33.

⁶ Srov. BARTNIK, Czesław St. *Bóg, człowiek, świat. Ilustrowana encyklopedia dla młodzieży*. 1. vyd. Katowice: Księgarnia św. Jacka, 1991. s. 308.

⁷ Zde bych chtěla uvést jistou událost, kterou jsem prožila ve svém zaměstnání, v Domově pro seniory sv. Hedviky v Kravařích. Od doby, co jsem přišla do Kravař, nebylo člověka, který by nevzpomínal na „klášterní“, jak se běžně říkalo řádovým sestram. V novém zaměstnání jsem měla a stále mám kontakt s lidmi, kteří znali sestry osobně. Pořád mám před očima p. Annu Žídkovou, když jsme společně prohlížely staré fotky (víc obrázek č. 37.), při jedné úplně se rozzářila a dlouhou chvíli, která se mi zdála nekonečná, opakovala jména sester: „s. Aloisia,... s. Annemunda...“. Byla to fotka ukazující skupinu dívek spolu se sestrami. To byl pro mě první signál, že je třeba něco udělat pro to, aby byla zachována vzpomínka na sestry, působící v Kravařích.

Cílem mé práce bylo určit, zda sestry působící v Kravařích a uctívající Nejsvětější Srdce Ježíšovo, doopravdy žily svou spiritualitu a pokud ano jak se to projevovalo v pastorační činnosti. Další věc, kterou jsem se zajímala, byl vliv působení řeholních sester na farnost, která byla a nadále je jediným místem působení této kongregace na území České Republiky a přiblížit čtenáři duchovní bohatství a původ některých tradic ve farnosti.

Prvním krokem k dosažení vytyčeného cíle bylo shromažďování pramenů, literatury a individuálních interview, díky kterým jsem mohla analyzovat a popsat minulou a dnešní pastorační službu Nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

Nemalým problémem při psaní práce, byl pro mne přístup k přímým pramenům, jako jsou kroniky kláštera z let působení sester. Nedochovaly se žádné, ale přesto jsem v práci doložila některé dokumenty, které potvrzují uvedené informace. Obdobně je tomu se záznamy, týkající se duchovní správy farnosti, ale zde jsem čerpala z kronikářských děl místního rodáka p. Herberta Stoklasy.

Práce se skládá ze čtyř kapitol. První kapitola pojednává o úctě Nejsvětějšího Srdce Ježíšova, o vzniku kongregace, poukazuje na osobnost zakladatele o. Viktora Brauna. Druhá kapitola, která je spíše teoretickou částí této práce, je zároveň cestou k lepšímu pochopení úcty Božského Srdce v Písmě Svatém, církevních dokumentech a stanovách kongregace. Ve třetí kapitole se seznamujeme s historií města Kravaře a historií farnosti a můžeme sledovat, jak tato farnost přispěla církvi skrze kněžská a řeholní povolání. Dále sledujeme analýzu současného stavu farnosti, k čemuž mi pomohly mimo jiné i statistické údaje obyvatel města. V poslední, čtvrté kapitole, se zaměříme na působení sester v Kravařích, které budu dokumentovat nejen textem, ale také ilustracemi v obrazové příloze práce. Snad se mi tak lépe podaří poukázat na duchovní i činný život sester.

Doufám, že práce splní svůj cíl a také přinese chválu a čest Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu a Neposkvrněnému Srdci Panny Marie.

1 Kongregace Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova: počátky, založení a působení ve farnosti Kravaře

V této kapitole představím řádové společenství, které uctívá Nejsvětější Srdce Ježíšovo, a které se natrvalo zapsalo do života farnosti a města Kravaře.

1.1 Kult Božského Srdce a vznik Kongregace Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova

Nejprve bude pojednáno obecně o kultu Božského Srdce a jeho vývoji v církvi. Dále se podíváme, jak oslovil tento kult jednotlivé osoby, zvláště francouzského kněze o. Viktora Brauna, který se, veden Duchem Svatým, stává zakladatelem nové kongregace.

Všeobecně se má za to, že úcta k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu se započala teprve v roce 1675, kdy Ježíš Kristus zjevil tajemství svého Srdce řeholnici Markétě Marii Alacoque v klášteře Paray-le-Monial⁸ ve Francii.⁹ Není však tomu tak. Velký ctitel Nejsvětějšího Srdce Hugo Rahner ukazuje, že tato úcta byla živá už v prvotní církvi, konkrétně ji žili svatí Cyprián z Kartága i Apolinarie z Hierapole, kteří uctívali Kristův probodený bok jako zdroj všech svátostí. Ve středověku byl velkým ctitelem Srdce Ježíšova svatý Bernard z Clairvaux. Ten vytvořil první ucelenou vizi úcty Božského Srdce a vyjadřoval to slovy: „Ranami v těle se odkrývá tajemství jeho srdce, velká to svátost lásky a hlubina milosrdenství.“¹⁰ Na úsvitu novověku i ženevský biskup sv. František Saleský, který píše svaté Janě Františce de Chantal: „Toto malé srdce, které přetéká láskou, musí i naše srdce rozplamenit láskou“¹¹.

---

⁸ Paray-le-Monial, městečko v Burgunsku v jihovýchodní Francii se stalo v letech 1673 -1675 místem zjevení lásky Ježíšova Srdce.

⁹ Srov. *Nejsvětější Srdce Ježíšovo v dějinách církve*. Immaculata : Neposkvřněná. 3/1998, ročník VII., 37, s. 12. Dostupný také z WWW: <http://immaculata.minorite.cz/Files_pdf/IM37.pdf>. ISSN 1210-573.

¹⁰ Srov. TICHÁ, Dana. *Božské Srdce* [online]. 22. 06. 2009 [cit. 2011-03-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.fatym.com/view.php?cislocclanku=2009060031>>.

¹¹ Srov. *Nejsvětější Srdce Ježíšovo v dějinách církve*. Immaculata : Neposkvřněná. 3/1998, ročník VII., 37, s. 12.

Sv. František Saleský je také tvůrcem modlitby, které se užívá při pobožnostech k Božskému Srdci: „Přetvoř naše srdce podle Srdce svého“¹². Další osobností, která se v 17. století zasazovala o šíření úcty k Božskému Srdci, byl svatý Jan Eudes (1601 – 1680).¹³ Svatý Jan Eudes o Nejsvětějším Srdci Ježíšovu sestavil liturgické mešní texty a oficiem, které po schválení francouzskými biskupy posloužily k oslavě svátku Nejsvětějšího Srdce Ježíšova, zatím ovšem pouze v kongregacích na ní založených. Apoštolát v duchu svatého Jana Eudese pokračoval a jeho dílo připravilo církve na poselství, které Ježíš světil svaté Markétě Marii Alacoque (1648 – 1690). Této sestře kláštera Navštívení v Paray-le-Monial se Nejsvětější Srdce Ježíšovo zjevilo poprvé v roce 1673 jako živé Srdce v Ježíšově těle a symbolizovalo Ježíšovu lásku k lidem. Sestra Markéta Marie měla v letech 1673-75 celkem tři velká zjevení. Při posledním dostala ona známá zaslíbení ctitelům Ježíšova Srdce, z nichž připomínáme zejména to, že žádný, kdo je uctívá, nebude zavržen a každý, kdo v první pátek přistoupí ke svaté zpovědi a sv. přijímání, obdrží milost dobré smrti a nemusí se obávat pekla. Tak vznikly pobožnosti prvních pátků. Jejich velkým propagátorem byl bl. Claude de la Colombière (1641 – 1682), zpovědník omilostněné řeholnice. Vzniklo mohutné hnutí lidové zbožnosti pro úctu k Nejsvětějšimu Srdci. Jansenismem¹⁴ ovlivněná francouzská hierarchie se však stala vážnou překážkou. Kult Nejsvětějšího Srdce a pobožnosti prvních pátků byly

¹² Srov. tamtéž, s. 12.

¹³ Srov TICHÁ, Dana. *Božské Srdce* [online]. 22. 06. 2009 [cit. 2011-03-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.fatym.com/view.php?cisloclanku=2009060031>>.

¹⁴ Jansenismus se objevil v dějinách církve jako teologické hnutí, které nakládalo na křesťany přísné morální požadavky, hlásalo pesimistické názory na lidskou přirozenost. Hnutí založil Kornel O. Jansen, (zm. 1639), biskup Ypres v Belgie. Jansenisté představovali Boha jako bezohledného Pána a Soudce mající kruté, studené a vzdálené srdce, pokud je vůbec má. Po vlivem jejich názorů věřící nepřístupovali ke svátosti oltární poněvadž se necítili svobodní od nejmenší nedokonalosti, kterou vyžadovali jansenisté. Pobožnost Nejsvětějšího Srdce Ježíšova byla jimi silně kritizovaná, protože ukazovalo Boha jako milosrdného Otce a jeho Syna jako Spasitele se srdcem plným dobroty a lásky s čím jansenisté nemohli souhlasit. Úcta k Božímu Srdci byla považovaná za nový jev, který vede k materialismu, dokonce do pohanských praktika, je prý odvozován od bludů Nestoria, Aria a Sabelia. Je zřejmé, že kritika otevřela cestu k prohloubení dogmatických základů samotného kultu. Srov HOJNOWSKI SCJ, Jan. *Słownik kultu Serca Jezusowego*. 1. vyd. Kraków: Wydawnictwo "M", 2000.s. 112.

zakázány. Sv. Markéta Marie i bl. Claude Colombière upadli v nemilost a zakusili pronásledování od svých představených. Úcta k Nejsvětějšímu Srdci se dočkala své rehabilitace teprve roku 1794, kdy papež Pius VI. v konstituci „Auctorem fidei“ upozornil, že úcta nemá být vzdávána fyzickému srdci Ježíšovu, ale Jeho nekonečné Lásce. Na prosby polských biskupů a krále povolil závazně pro celou církev pobožnost prvních pátků. Poláci žádali i zavedení svátku Srdce Ježíšova, v tom jim ale Pius VI. nevyhověl¹⁵. Teprve za pontifikátu Pia IX. v roce 1856 byl zaveden svátek Božského Srdce Páně, v roce 1889 byl pak z nařízení papeže Lva XII. povýšen na slavnost. Liturgická úcta měla za cíl připomínat lásku, kterou Ježíš prokázal lidem při ustanovení Nejsvětější svátosti, také měla přivádět věřící k častějšímu přijímání svátostí, zvláště eucharistie. 25. května 1899 papež Lev XIII. vydal encykliku „Annum sacrum“, v níž vysvětlil teologické základy úcty k Božskému Srdci, na konci téhož roku slavnostně zasvětil celé lidstvo Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu. Papež Pius XI. v encyklice „Quas primas“ z 11. prosince 1925 nařídil každoroční obnovu zasvěcení se Božskému Srdci přesunout na slavnost Krista Krále, čímž se láska Nejsvětějšího Srdce výrazněji propojila s tajemstvím Kristovy vlády. Další papežové také dbali na prohloubení teologického výkladu úcty k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu.¹⁶

Úcta k Ježíšovu Srdci se začala rychle rozšiřovat v cele Evropě. O to se přičinily různé konference, třeba ta, která proběhala v německém Wützburku v rámci Katolického dne. Této konferenci se zúčastnil i francouzský kněz Petr Viktor Braun, působící v Grenelle¹⁷, jedné z částí Paříže. Přednáška o uctívání Srdce Ježíšova, kterou slyšel, jej tak zasáhla, že se sám stal zakladatelem řádového společenství, Kongregace Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

Kongregace vznikla 17. října 1866 v den zasvěcení skupiny dívek Božskému Srdci. Byly to dívky, které podporovaly P. Brauna v práci s dělníky a chudými

---

¹⁵ Srov. *Nejsvětější Srdce Ježíšovo v dějinách církve*. Immaculata : Neposkvrněná. 3/1998, ročník VII., 37, s. 12-13. Dostupný také z WWW: <http://immaculata.minorite.cz/Files_pdf/IM37.pdf>. ISSN 1210-573.

¹⁶ Srov. TICHÁ, Dana. *Božské Srdce* [online]. 22. 06. 2009 [cit. 2011-03-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.fatym.com/view.php?cisloclanku=2009060031>>.

¹⁷ Grenelle bylo připojeno k Paříži v roce 1860.

v Grenelle v Paříži. V novém společenství rychle přibývalo kandidátek, už v roce 1868 mělo 24 nových členek. O dvě léta později v lednu 1870 měla kongregace více než 70 nových sester. Působily ve třech domech: v Grenelle na Divadelní ulici, kde se staraly o dívky z Německa a z Alsaska. Ty pracovaly jako služebné v domácnostech. V St. Cloud sestry pečovaly o nemocné a postulantky. V Argenteuil pobývalo 15 sester pečujících o 40 děvčat – sirotků.¹⁸

Několik roků uplynulo, než P. Braun představil svým sestrám prostřednictvím oběžníků pravidla pro vnitřní život. Rozkvět činnosti nového společenství ochromilo vypuknutí války mezi Francií a Německem. Po nějaké době sestry opustily St. Cloud, protože město leželo v obranné zóně a hrozilo jim tak nebezpečí. Usídlily se ve Versailles. Všichni lidé německého původu, tím také některé sestry, museli opustit Francii. Během války tři sestry spolu s P. Braunem odjeli do Londýna. Na audienci u Jeho Eminence kardinála Manninga, arcibiskupa z Westminsteru, požádali o povolení, aby některé ze sester mohly emigrovat do Londýna. Kardinál vyhověl žádosti sester, a proto mohly rozvinout svou činnost i v Londýně. 28. ledna 1872 třináct sester složilo poprvé své roční sliby. Do té doby se kongregace skládala pouze z postulantek a novic. Tak povstala kromě už existující francouzské, provincie druhá, anglická. Hlavním úkolem sester Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova v St. Cloud byla péče o nemocné. Během války si obětavé práce sester všiml rakouský štábní lékař baron Mondí. Po svém návratu do Vídně o svých zkušenostech vypravoval dr. Böhmovi, řediteli Rudolfova špitálu. Ten se rozhodl pozvat sestry také do Vídně. Zanedlouho už P. Braun cestoval s třinácti sestrami do Rakouska, kde převzaly práci v nemocnici.¹⁹ Kongregace se rozrostla do takové míry, že nebyla nemocnice ve Vídni, kde by nepracovaly Služebnice Nejsvětějšího Srdce Ježíšova. Dílo o. Brauna se rozrostlo o novou provincii, rakouskou, a pokračovalo i po jeho smrti, která jej dostihla ve svátek Nanebevstoupení Páně 18 května 1882. Ještě před

---

¹⁸ Srov. FRODL, Ferdinand. *Viktor Braun - nositel pochodně lásky. Život zakladatele kongregace Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova*. 1. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské Nakladatelství, 2005. s. 31-38.

¹⁹ Viz obrázek č. 1. v obrazové příloze.

smrtí otec Zakladatel řekl na závěr věty, jakoby svou závět': „Děťátka, milujte se navzájem!“^{20 21}

Po několika letech se však dvě provincie oddělily od Francie, místa vzniku kongregace, každá z nich se osamostatnila. Dne 27. června 1896 byla v Římě uznána a schválena jako samostatná Vídeňská kongregace, která má hlavní sídlo ve Vídni. Institutem papežského práva se stala v roce 1926 za pontifikátu Pia XI., který také schválil v roce 1934 její řádové konstituce neboli stanovy. Toto rozdělení provincií trvá do dnešní doby, i přesto, že došlo 4. července 2003 k vytvoření společné federace s názvem: „Viktor Braun – ve službě Srdce Ježíšova“ s ohledem na suverenitu každé kongregace.²² Všechny spolupracují v duchu zakladatele o. Viktora Brauna. Federace také funguje na základě papežského práva a respektuje právní stav každého institutu²³. Cílem federace je prohloubení naší společné spirituality, aby tvořila rodinu otce Viktora Brauna, která má být zakořeněna v lásce Srdce Ježíšova. Současně sestry působí všude tam, kde je bída hmotná i duchovní, a to nejen v evropských zemích, ale na celém světě. Ke každé ze tří větví kongregace náleží několik států. Francouzská větev působí ve Francii a Belgii, ale také v Mali (ve středozápadní Africe). Anglickou větev tvoří společenství ve Velké Británii, Irsku, Kalifornii, pak v africké Zambii a Ugandě a ve středoamerickém El Salvadoru. K rakouské větvi patří klášterní domy v Německu, Polsku, České republice a Rakousku. Společným dílem všech tří větví jsou misie v Kolumbii (v Jižní Americe) a na Filipínách.²⁴ Sestry plní své poslání v sociální, zdravotnické a pedagogické oblasti. Jako příklad uveďme péči o mentálně postižené, sirotky, děti z ulice, staré a nemocné, slouží v preventivním zdravotním poradenství, pečují

²⁰ Srov. FRODL, Ferdinand. *Viktor Braun - nositel pochodně lásky. Život zakladatele kongregace Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova*. Kostelní Vydří: Karmelitánské Nakladatelství, 2005. s. 52-81.

²¹ Viz obrázek č. 2. v obrazové příloze.

²² Viz obrázek č. 3. v obrazové příloze.

²³ Adresy třech kongregací: Francie: 780 00 Versailles, 109 rue de Paris; Anglie: 803 Chigwell Road, Woodford BRIDGE, Essex / GB IG8 8AU; Rakousko: Vídeň 1030, Keinergasse 37.

²⁴ Srov. FRODL, Ferdinand. *Viktor Braun - nositel pochodně lásky. Život zakladatele kongregace Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova*. 1. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské Nakladatelství, 2005. s. 93-94.

o výchovu dětí a mládež v mateřských školách a v družině, také vyučují náboženství a připravují děti a mládež ke svátostem. Sestry působí tam, kde jsou chudé lidé, v poslední době uskutečňují své poslání také v misijních územích..

1.2 Počátky působení sester v Kravařích

V této podkapitole se budu zabývat tím, jak sestry vídeňské kongregace našly místo působení v Kravařích a jak vypadaly počátky jejich působení.

Počátky působení sester Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova v Kravařích jsou spojeny s osobou místního kněze Ignatia Maisse²⁵. Od 19. - 26. dubna 1902 projednával s generální představenou Florou Niesen ve Vídni zřízení kláštera v Kravařích. Farář seznamoval generální představenou s plány stavby klášterní budovy. Stavitelem se měl stát kravařský rodák Josef Seifried. Klášter byl stavěn v letech 1903-1907. 18. července 1905 za přítomnosti generální představené z Vídně byl klášter vysvěcen a čtyři řeholní sestry: s. M. Hortulana, s.M.Gerarda, s.M.Frieberta a s.M.Liberata mohly začít své působení v Kravařích.²⁶ Rozsáhlý objekt se záhy stal střediskem pro výchovu dětí a mládeže, přesně v duchu zásad zakladatele otce Brauna.²⁷ Prvním dílem v pastorační práci bylo založení dětské družiny a „Haushaltungsschule“, tedy hospodyňské školy pro starší dívky. Sestry také ošetřovaly nemocné. Postupem času se kapacita kláštera stala příliš malou pro činnost sester. V roce 1909, díky pomoci místních obyvatel a zejména příbuzných sester, kteří klášter finančně podporovali, mohla být provedena přístavba klášterní budovy. Po přístavbě sloužilo k obývání 22 nových místností.²⁸ Přestavba však přinesla také dluhy, které byly postupně pokrývány z peněz utržených za divadelní představení. Přestavbou vznikl prostor pro další činnost dívek se školou ručních prací, výrobou liturgických oděvů a mešních rouch nebo praporů. Vznikla ošetrovatelská ambulance, dívky se učily hře na hudební nástroje, věnovaly se výuce

---

²⁵ Ignatz Maiss, farář působící v Kravařích v letech 1882-1907.

²⁶ Srov. STOKLASA, Herbert. *Kráčeli cestou dlouhou*. 1. vyd. Kravaře: Tiskárna František Maj, 2006. s. 57-62.; srov. STOKLASA, Herbert. *Kravařští ve víru staletí 1*. 1. vyd. Kravaře: Maj-Tiskárna s.r.o., 2009. s. 148.

²⁷ Viz obrázek č. 6.v obrazové příloze.

²⁸ Viz obrázek č. 7- 8.v obrazové příloze.

cizích jazyků, základům kreslení, dřevorytů i jiným uměleckým řemeslům. Zbožnost a příkladný život sester vyvolávaly v obyvatelstvu důvěru a rodiče jim rádi svěřovali výchovu svých dětí a dospívajících dívek. Od roku 1905 až 1930 v klášteře v Kravařích působilo 66. sester. Během 1. světové války sestry nebyly pronásledovány ani nebyly v odboji, protože byly německého původu a znaly dobře německou řeč. Od 18. prosince až do jara 1914 se sestry zapojily do pomoci rodinám v nouzi. V klášterní kuchyni se vyvařovaly polévky, vydávala se káva a chléb. Během války sestry ošetřovaly raněné ve vojenské nemocnici. Jedna z nich se nakazila tyfem a zemřela. Po ukončení války a vzniku Československa sestry automaticky převzaly československé občanství. Sestry se po válce vracely k dřívějším činnostem. V klášteře v průběhu roku 1924 byla obnovena také poradenská služba pro maminky s kojenci, kterou vedla lékařka Drahomíra Kolodějová, dojíždějící každou středu z Opavy. Existovala zde poradna zabývající se tuberkulózou, kterou vedla doktorka Pohludková za asistence s. M. Adeliny, která byla velmi zkušenou zdravotní sestrou s třicetiletou zdravotnickou praxí z Vídně. Po mnichovské dohodě připadly Kravaře a jejich okolí Říši. V klášteře byl za války umístěn od 20. 11. 1943 vojenský lazaret a krátce na to, 13. 1. 1944, byly sestry s. M. Hermenegilda, s. M. Heriberta, s. M. Desiderata, s. M. Makrina, s. M. Gismunda, s. M. Aloisa, s. M. Diana, s. M. Caja nasazeny jako ošetřovatelky ve vojenském lazaretu v Opavě.

1.3 Perzekuce a likvidace kláštera

V této kapitole se budu zabývat násilným přerušением činnosti Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova v Kravařích, zabavením jejich majetku a následné deportaci sester do kláštera v Rýžovišti a pak do kláštera v Bílé Vodě.

Konec 2. světové války neznamenal mír a návrat k demokratickým tradicím první republiky. Už brzy se ukázalo, že osvobození Rudou armádou s sebou ponese potíže. Nejvíce to pocítila katolická církev. Pokud bychom měli uvést nějaké statistiky, tak na počátku léta 1950 působilo v Čechách a na Moravě 34 ženských řádů a kongregací v celkovém počtu 7 728 sester, které obývaly 522 klášterů.²⁹ Právě

---

²⁹ Srov. VLČEK, Vojtěch. *Ženské řehole za komunismu (1948 – 1989)*. 1. vyd. Olomouc: Matice cyrilometodějská s.r.o., 2005. s. 24.

klášterní budovy přitahovaly zájem orgánů státní správy a samosprávy, armády a ministerstva vnitra. K jejich převzetí vypracovalo plán, který byl velmi úspěšně realizován. Tím, že Sestry z Kravař působily v oblasti zdravotnické a školské, automaticky spadaly do skupiny, kde mohla být uskutečněná tzv. „Akce vyklizení ženských klášterů“, ve zkratce používaná jako „Akce R“. Záměrem této reorganizace bylo nejenom využití klášterních budov, ale také zaměstnání řeholnic „užitečnou“ prací a zabránění jejich „rozvratné činnosti“.³⁰

Likvidace kláštera Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova v Kravařích proběhla 14. září 1950. Celá akce probíhala ve třech etapách v časovém rozmezí. První etapa (srpen až říjen 1950) měla za cíl shromáždit sestry do co nejmenšího počtu objektů v „politicky výhodných oblastech“. V Kravařích sestra představená s. M. Heriberta Beronová již předem dostala dopis ze Státního úřadu pro věci církevní ze dne 7. září 1950, aby se nutně dostavila k úřednímu jednání na nynější úřad v Praze XII., ulice Muchovou č. 7, dne 12. září 1950 v 11 hodin dopoledne. V další korespondenci s úřadem stálo, že veškeré zdravotnické služby, které vedly sestry v Kravařích přebírá státní instituce a přestěhování nemělo v ničem ohrožovat majetková práva sester, a také všechno nadále mělo zůstat majetkem řehole³¹. Jak to

³⁰ Srov. VLČEK, Vojtěch. *Ženské řehole za komunismu (1948 – 1989)*. 1. vyd. Olomouc: Matice cyrilometodějská s.r.o., 2005.s. 27 – 33.

³¹ „Vážená paní!

Vzhledem k tomu, že ošetrovatelskou službu v rodinách, kterou dosud vykonávala Vaše ošetrovatelská stanice, přebírá na příště Československý Červený Kříž, jest nutno, aby se řeholnice z tamního řeholního domu přestěhovaly do kláštera v Rýžovišti. Přestěhování jest nutno provést dne 14. 9. 1950. Tímto opatřením nebude nijak postižen Váš řeholní život, ježto klášter, do něhož se stěhujete, bude dále plně ve Vaší správě. Orgány lidové správy v městě tohoto kláštera Vám budou při ubytování a zařizování kláštera vycházet vstříc. Přestěhování se také v ničem nedotýká Vašich majetkových práv, ježto dosavadní budova i ostatní nemovitosti zůstávají i nadále majetkem řehole. Noví uživatelé budou platit řeholi nájemné. Veškerý movitý majetek si můžete vzít s sebou s výjimkou těch věcí, jejichž přisun do Vám určeného soustředovacího kláštera by působil umístovací potíže. Z věcí tohoto druhu /nábytek, kuchyňské zařízení, zásoby paliva, hospodářské zvířectvo apod./ vezměte s sebou jen ty, k jejichž přestěhování Vám dá pokyn zmocněnkyně Náboženského fondu. Zmocněnkyně Vám bude při přestěhování nápomocná, opatří Vám nutné stěhovací prostředky a dohlédne, aby se přesídlení provedlo řádně a včas. Vyjděte jí ve všem vstříc a řiďte se podle jejich pokynů. Obzvláště připomínáme, že termín stěhování je bezpodmínečně nutno

prožívali lidé v Kravařích, víme od očitých svědků. Jedním z nich, je bývalý ministrant p. Jan Raida, který každý den ráno v 6. hod. (mimo neděli) chodil do kláštera ministrovat. Šel jako vždy přes hřbitov, ale do kláštera se už nedostal, branka byla zamknuta. Dle jiného svědka, p. Uviry, státní služba StB klášter hlídala a od večera se tam už nikdo nemohl dostat. Mše svatá byla odsloužena v kostele u bočního oltáře p. farářem Onderkou. Po mši svaté malý ministrant běžel, aby se dozvěděl, co se děje. O této události říká: „ Běžel jsem na faru, tam jsem se pověsil na plot, protože jsem byl ještě kluk a tam bylo plno lidí. Všichni plakali a ty sestřičky šly jenom tak, každá s takovou malou taštičkou do autobusu. A my jsme všichni plakali jako, ale ty sestřičky byly velmi statečné, ony ani neplakaly, nic, jenom my jsme plakali..., a potom je odvezli a my už jsme je neviděli...“ Dle vyprávění p. Raidy akci provedlo přibližně 5- 6 lidí státní služby StB. Bylo to kolem 7. hodiny ráno. Pan Uvira také potvrzuje, že tuto událost vidělo množství lidí, všichni prý plakali. Klášter v Kravařích opustilo 14 sester kongregace a byly přestěhovány do Rýžoviště u Rýmařova, do jednoho bývalého kláštera se sestrami z jiných řádů.³² Mladší sestry byly přiděleny na práci v zemědělství u sklizně na polích a v zimě pracovaly ve stájích. Starší se směly věnovat ošetrovatelské službě a nejstarší se staraly o tamější kostel. Sestry mohly nosit hábit, slavit denně mši svatou, přijímat svaté přijímání a vykonávat klášterní cvičení. Protože si tyto řeholnice získávaly stále větší oblibu i uznání u obyvatelstva, státní orgány přistoupily k druhé a třetí etapě plánu likvidace. Druhá etapa probíhala od listopadu do prosince 1950 a byla zaměřena na snížení vnitřní disciplíny jednotlivých institutů, ovládnutí vedení řádu, aby mohl být urychlen odchod řeholnic do civilu. V třetí etapě (leden až březen 1951) mělo dojít k omezení počtu nemocnic a sociálních ústavů s řeholním personálem.

---

dodržet. Státní úřad pro věci církevní očekává, že v zájmu veřejném i v zájmu řádu se postaráte o hladké provedení tohoto výnosu ve stanoveném termínu. A děkuje Vám za Vaše porozumění pro potřeby státu a našeho lidu.“Dr. Jaroslav Havelka.

Víz kopie textu č. 9-10, kopie telegramu-obrázek č. 11., seznam internovaných sester – obrázek č.12. v obrazové příloze.

³² Srov. VLČEK, Vojtěch. *Ženské řehole za komunismu (1948 – 1989)*. 1. vyd. Olomouc: Maticе cyrilometodějská s.r.o., 2005.s. 318.

V prosinci 1951 byly sestry vysídleny na odlehlé místo jesenického okresu, do tábora v Bílé Vodě, kam se soustředilo 300 sester z různých řádů. Sestry musely pracovat v tkalcovně u tkalcovského stavu od 13.30 do 21.30, pracovaly také na poli a v domácnosti. Sestry za svou práci dostávaly peníze. Vídeňské sestry několikrát žádaly československé úřady, aby byly jejich spolusestry z tábora v Bílé Vodě propuštěny. Úsilí však bylo marné. Do ošetřovatelské služby se v Rýmařově vrátily s. M. Desiderata, s. M. Gismunda, s. M. Diana a s. M. Caja, kterou ukončily 30.6. 1960 . Bylo jim umožněno zůstat v nemocnici a pracovat jako pečovatelky. Musely by se ale vzdát hábitu. Sestry se rozhodly odejít k ostatním sestrám do Bílé Vody. Teprve v březnu mohly přijet do Vídně první dvě sestry: s. M. Gismunda a s. M. Caja. V říjnu 1961 dorazila s. M. Desiderata. Další sestra přijela z tábora 24. 2. 1964, byla to s. M. Diana. Poslední sestry se vrátily až v září 1967. V Bílé Vodě zemřely čtyři sestry s. M. Leonilla 29. 1. 1956, s. M. Heredina 25. 7. 1957, s. M. Mechtildis 9. 5. 1958 a s. M. Aquinata 11. 2. 1960. Všechny 4 byly pohřbeny na tamějším hřbitově. Klášter v Kravařích se proměnil v národní instituci.

1.4 Návrat a obnova pastorační činnosti

Následující text nás uvede do situace před návratem sester do Kravař, poznáme problémy a překážky, s kterými se musely vypořádat, aby mohly obnovit své působení.

První návštěva generální matky M. M. Agricoli Filippi v Kravařích po pádu komunismu se uskutečnila 11. října 1990. Během setkání sestry projevíly zájem o obnovení činnosti ve městě. Vedení městského úřadu a vedení řádu se „dohodlo na budoucích krocích“. V článku místního tisku „Besedník“ bylo o této události napsáno: „Zástupci města ujistili matku představenou, že se musí napravit křivdy napáchané v minulosti. V první řadě musí ovšem dojít k dohodě mezi vládou a církví. Potom již nic nestojí v cestě, aby se řád Nejsvětějšího Srdce Ježíšova do Kravař vrátil a pomohl městu ke zvýšení duchovní úrovně“.³³ Po roce, dne 26.září 1991, byly do Kravař poslány z Vídně dvě sestry: s. M. Vera a s. M. Veronika. Nemohly

---

³³ *Návštěva z Vídně.* Článek z „Besedníku“ z Kravař přibližně tištěné kolem roku 1990. Přesná data jsou nedostupná.

ale bydlet v bývalém klášteře, protože budova byla a nadále je ve státním vlastnictví. Sestry se ubytovaly v pronajatém domku, který vlastnil P. Pavel Bartko v části Kravař zvané Kouty. Začátkem 1992 roku do Kravař opět přijela generální představená s.M Agricola, aby dořešila rozjednané záležitosti. Přestože nemovitost podléhala konfiskaci jako podle Benešových dekretů, nemusela být vrácena. Po mnohých jednáních kongregace upřednostnila odkoupení domu od kaplana Pavla Bartko v Koutech a nechala ho přestavět. Ačkoliv bylo sester málo, stejně jako před 41 lety se začaly zabývat výchovou dětí. Hlavně se podílely na přípravě dětských letních a zimních táborů. Ve třetím roce po sametové revoluci v Kravařích – Koutech začala svou existenci Mateřská škola s křesťanským zaměřením. Na této iniciativě se podílely sestry kongregace Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova. Sestry se začaly věnovat výuce náboženství v místní základní škole, podílely se na přípravách slavností během církevního roku, na přípravách dětí a mládeže ke svátostem (svátost smíření, první svaté přijímání, biřmování), zastávaly práci kostelníka, vypomáhaly v domácnosti na faře, atd.

Po všech nutných přestavbách sestry zřídily v klášteře domácí kapli zasvěcenou Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu³⁴, kterou slavnostně vysvětil olomoucký arcibiskup Jan Graubner 24. září 1995. V roce 1996 se Kravaře staly součástí Ostravsko - opavské diecéze s nově ustanoveným biskupem Františkem Václavem Lobkowiczem.

I v současné době pracují sestry v Kravařích. Kromě pastorační činnosti celého farního společenství se podílejí na práci v mateřské škole s křesťanským zaměřením v Kravařích-Koutech a v Domově pro seniory sv. Hedviky v Kravařích.

---

³⁴ Klášter a kaple v dnešní podobě. Obrázky č. 13-17. v obrazové příloze.

2 Úcta k Božskému Srdci v církevních dokumentech a ve stanovách kongregace

V této kapitole najdeme potvrzení toho, že kult Nejsvětějšího Srdce Ježíšova je zakotven v apoštolské tradici a učitelském úřadě církve, také stanovy kongregace jsou úzce spojeny s věroukou církve.

2.1 Lidské a Božské Srdce v Písmu Svatém

Nejprve pomocí Písma Svatého vysvětlím význam slova srdce, aby bylo možné lépe proniknout k jádru kultu Božského Srdce.

Představa, jakou můžeme mít dnes, když uslyšíme slovo srdce, nebude tatáž, jako ve Starém Zákoně.³⁵ Ačkoliv význam slova srdce jako tělesného orgánu bude samozřejmě stejný a lze to dokázat v mnoha fragmentech Písma Svatého³⁶, tak další užití pojmu už bude ale odlišné. Slovo „srdce“ se nám současně spojuje s termínem lidského citu. V hebrejštině bude zahrnovat kromě lidského nitra vzpomínky, myšlenky, záměry a rozhodnutí. Prorok Izaiáš dokonce říká, že srdce služebníků je schopné radovat se a prožívat velkou spokojenost (Iz 65,14).³⁷ V žalmech je řeč o záměrech a úmyslech srdce nejen člověka, ale také o záměrech samotného Boha, které trvají od pokolení do pokolení (Ž 33, 11).³⁸ V biblickém pojmosloví srdce může vyjadřovat rozlehlou vědomostní či nadpřirozenou moudrost, jakou měl třeba král Šalomoun (1 Kr 5,9). Doslova nelze brát další větu: „Dej mi své srdce!“³⁹ (Př 23, 26), měli bychom ji chápat ve smyslu: „Věnuj mi nějakou pozornost!“. Srdce je chápáno jako místo dialogu člověka se sebou samým, kde na sebe člověk bere odpovědnost a otevírá nebo uzavírá se Bohu. Výrazným příkladem může být rozhovor Abrahama

³⁵ Srov. *Słownik teologii biblijnej*. 3. vyd. Poznań: Pallotinum, 1990. s. 871.

³⁶ Srov. „Popadl tři oštěpy a vrazil je Abšalomonovi do srdce;“ (2 S 18,14) „Hrud' až k srdci jim roztrhám“ (Oz 13, 8.), *Bible*. 2. vyd. Praha: Zvon, 1991.

³⁷ Srov. tamtéž, „Hle, moji služebníci budou plesat s pohodou v srdci“.

³⁸ Srov. tamtéž, „Záměry Hospodinovy platí věčně, úmysly jeho srdce po všechna pokolení“.

³⁹ Srov. tamtéž, „Můj synu, dej mi své srdce, ať si tvé oči oblíbí mé cesty“.

během návštěvy Božích poslů (Gn 17, 17)⁴⁰. V biblické antropologii je srdce přijímáno jako sídlo vědomé, rozumové a svobodné osobnosti člověka, místem rozhodování, sídlem nepsaného Práva a skrytého působení Boha, o čem píše sv. Pavel v listě Římanům (Ř 2, 15)⁴¹. V mezilidských vztazích je nejdůležitější nitro člověka. Srdce se poznává tedy přes to, co vyzařuje obličej (Sír13, 25)⁴², co říkají ústa (Př 16, 23)⁴³ a o čem mluví skutky (L 6, 44)⁴⁴. Bohužel tomu není vždy tak, že to, co člověk vyjadřuje navenek, se shoduje s tím, co má uvnitř, v srdci. Člověk je schopen dobře skrývat své srdce, o čemž také hovoří následující: „Na svých rtech má nepřítel jen sladkost, ale ve svém srdci zatím promýšlí, jak tě srazit do bláta“ (Sír 12, 16) a „S bližním rozmlouvají o pokoji, ale v srdci mají zlobu“ (Ž 28, 3). Nejednou si člověk představuje Boha jako toho, který žádá příliš mnoho, „neboť Hospodin, tvůj Bůh, je oheň šírající, Bůh žárlivě milující“ (Dt 4,24) a požadavky jeho nelze splnit. Příkladem nám mohou být dějiny vyvoleného národa, který se velmi často snažil vyhnout požadavkům autentického obrácení, a proto hledal možnost získat přízeň Boha v různých formách úcty nebo v pěkných slovech. Ale Bůh se dívá do srdce, „zpytuje srdce a zkoumá ledví“ (Jr 17, 10), také pozná každou lež (Ž 78, 36-37)⁴⁵, takže jeho námaha byla zbytečná. Bůh slovy proroka Izaiáše přímo odhaluje jednání vyvoleného národa: „tento lid se ke mně přibližuje ústy a ctí mě svými rty, ale svým srdcem se ode mne vzdaluje“ (Iz 29,13). Vztah s Bohem vyžaduje od člověka nahlédnutí až na dno své existence, do svého já, protože také Bůh proniká svým slovem až do hloubky, o čemž vypovídá list Židům (Žd 4, 12). Izrael cítil, že aby našel Boha, musí ho hledat celým srdcem (Dt 4, 29)⁴⁶, a proto

⁴⁰ Srov. tamtéž, „Tu padl Abraham na tvář, usmál se a v duchu si řekl: Což se může narodit syn stoletému? Cožpak bude Sára rodit v devadesáti?“

⁴¹ Srov. tamtéž, „Tím ukazují, že to, co zákon požaduje, mají napsáno ve svém srdci, jak dosvědčuje jejich svědomí, poněvadž jejich myšlenky je jednou obviňují, jednou hájí“

⁴² Srov. tamtéž, „Srdce mění tvář člověka buď k dobrému nebo ke zlému“

⁴³ Srov. tamtéž, „Srdce moudrého dává jeho ústům prozíravost a na jeho rty přidává znalost“

⁴⁴ Srov. tamtéž, „Každý strom se pozná po svém ovoci“

⁴⁵ Srov. tamtéž, „Ale klamali ho svými ústy, jazykem mu lhali, v svém srdci nestáli při něm, nezůstali věrni jeho smlouvě“

⁴⁶ Srov. tamtéž, „Odtamtud budete hledat Hospodina, svého Boha; nalezeš ho, budeš-li ho opravdu hledat celým svým srdcem a celou svou duší“

věděl, že musí otevřít své srdce Bohu, musí být stále připraven plnit jeho zákon. Bohužel se tak nestalo, Izrael si zvolil cestu neposlušnosti. Ústy proroka Jeremiáše Bůh říká: „Izraelský národ má srdce vzpurné (Jr 5, 23), „své ucho nenaklonili, žili podle záměrů svého zarputilého a zlého srdce, obraceli se ke mně zády, a ne tváří“ (Jr 7, 24). Následkem takového jednání byla neštěstí, která jej postihla. Potom si mohli jen „trhat svá srdce“ (Jl 2, 13), pak stanout před Bohem se „srdcem pokorným a zkroušeným“ (Ž 51, 19) a prosit Pána, aby jim „stvořil srdce čisté“ (Ž 51, 12).

Bůh se nemohl dívat na pohromu vyvolaného národa. Zobrazují to slova proroka: „Mé vlastní srdce se proti mně vzepřelo, jsem pohnut hlubokou lítostí“ (Oz 11, 8), proto Bůh začal uskutečňovat svůj plán, záměr, který povznesl Izrael na duchu, pokud se mluvilo o Božím hněvu jako ohni, pak ve skutečnosti je Boží oheň ohněm lásky. Pokud dokonce vyvedl svou nevěrnou nevěstu na poušť, pak jen proto, aby znovu promlouval k jejímu srdci (Oz 2, 16). Skončí doba zkoušek a začne období vnitřní obnovy, kterou dokonává sám Bůh (Dt 30, 6). Vyvolený národ už nebude reptat proti Hospodinu, budou poslouchat, protože uzavřením nové smlouvy vloží Hospodin zákon do jejich nitra a vepíše jej do srdce (Jr 31, 33). Co více, Bůh jim dá nové srdce (Jr 32, 39), srdce, které bude schopné poznat Boha (Jr 24, 7). Bůh sám dokonce slíbí uskutečňovat to, co žádá od Izraele: „Pokropím vás čistou vodou a budete očištěni; očistím vás ode všech vašich nečistot a ode všech vašich hnusných model. A dám vám nové srdce a do nitra vám vložím nového ducha. Odstráním z vašeho těla srdce kamenné a dám vám srdce z masa“ (Ez 36, 25-26). Takto bude zajištěna jednota mezi Bohem a jeho lidem.

Příslib byl splněn Ježíšem Kristem. V synoptických evangeliích Ježíš ve svém učení varoval před formalismem farizejů. Upozorňuje na opravdové zlo, které pochází se srdce (Mt 15, 19).⁴⁷ Ježíš připomíná Boží požadavky vnitřní obnovy: Boží Slovo je třeba přijmout ochotným srdcem (Lk, 8, 15)⁴⁸, milovat Boha celým srdcem (Mt 22, 37) a odpouštět bližním z hloubky srdce (Mt 18, 35). Lidem čistého srdce Ježíš přislubuje také milost vidění Boha (Mt 5,8). Ježíš ukazuje, jaké má být srdce,

⁴⁷ Srov. tamtéž, „Neboť ze srdce vycházejí špatné myšlenky, vraždy, cizoložství, smilství, loupeže, křivá svědectví, urážky. To jsou věci, které člověka znesvěčují.“

⁴⁸ Srov. tamtéž, „Semeno v dobré zemi jsou ti, kteří uslyší slovo, zachovávají je v dobrém a upřímném srdci a s vytrvalostí přinášejí úrodu“

kteře uvidí Boha, bude to srdce tiché a pokorné (Mt 11, 29), srdce které vnitřně hořív, ozáří světlem zmrtvýchvstání, jak tomu bylo s učedníky cestou z Emauz (Lk 24, 32).⁴⁹ Odtud už víra v Krista, ono přilnutí srdcem, bude působit vnitřní obnovu, což důrazně konstatuje sv. Pavel: „Vyznáš-li svými ústy Ježíše jako Pána a uvěříš-li ve svém srdci, že ho Bůh vzkřísil z mrtvých, budeš spasen. Srdcem věříme ve spravedlnost a ústy vyznáváme spasení“ (Ř 10, 9). Díky víře oči srdce získávají světlo (Ef 1, 18), skřze víru Kristus přebývá v srdcích (Ef 3, 18). Do srdcí věřících vstupuje nový duch, který volá „Abba, Otče“ (Ga 4, 6), a s oním Duchem, zde už je řeč o Duchu Svatém, vstupuje „Boží láska“ (Ř 5, 5). Pak Boží pokoj pronikne do srdcí (F 4, 7) a uskuteční se nová smlouva Boha s lidmi. Evangelista Jan tuto novou smlouvu vyjadřuje specifickými slovy. Mluví o poznání (1J 5, 20), o společenství (1J 1, 3), o lásce a věčném životě. Všechna tato dobra jsou dána skřze Ježíše ukřižovaného a povýšeného, z Ježíšova nitra⁵⁰ tryská pramen, který úplně obnovuje věřící (J 4, 14).⁵¹ Ježíš přichází osobně mezi své učedníky, aby jim dal život (J 6, 56-57)⁵². Lze říci, že dle Jana je Ježíš srdcem nového Izraele, je tím srdcem, které vytváří zvláštní pouto s Otcem a všechny sjednocuje: „ Já v nich a ty ve mně; aby byli uvedeni v dokonalost jednoty a svět aby poznal, že ty jsi mě poslal a zamiloval sis je tak, jako mne“(J 17, 23), „aby v nich byla láska, kterou máš ke mně, a já abych byl v nich“(J 17, 26).

K lepšímu pochopení tajemství Ježíšova Srdce nám pomohou samotné texty, které najdeme v misálu slavnosti Nejsvětějšího Srdce Ježíšova. Vstupní modlitba je naplněna vděčností za dobro, které vyplývá se Srdce Božího Syna plného lásky k člověku⁵³. Čtení a evangelia jsou rozdělena tak, aby tematicky spojovala Starý

⁴⁹ Srov. tamtéž, „ Řekli si spolu: Což nám srdce nehořelo, když s námi na cestě mluvil a otvíral nám Písma?“

⁵⁰ Srov. tamtéž, „ Kdo věří ve mne, proudy živé vody poplynou z jeho nitra“(J 7, 38); „ jeden z vojáků mu probodl kopím bok; a ihned vyšla krev a voda“(J 19, 34).

⁵¹ Srov. tamtéž, „ Kdo by se však napil vody, kterou mu dám já, nebude žíznit navěky. Voda, kterou mu dám, stane se v něm pramenem, vyvěrajícím k životu věčnému“

⁵² Srov. tamtéž, „ Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm. Jako mne poslal živý Otec a já mám život z Otce, tak i ten, kdo mne jí, bude mít život ze mne“

⁵³ Srov. *Misál*. Kostelní Vydří: Karmelitánské Nakladatelství. 2000. s. 865 „ Všemohoucí Bože, oslavujeme Srdce tvého milovaného Syna, s vděčností si připomínáme veliká dobrodiní jeho lásky

a Nový Zákon. V liturgickém roce A čteme, že iniciativa spásy člověka vždy byla na straně Boha; ne člověk si vyvolil cestu ke spáse, ale Bůh si vyvolil ty, kteří ho chtěli poslouchat a tím národem byl Izrael. Ve starém Orientu národ bez většího významu, ale v Božích očích drahocenný, protože Pán mu daroval svou lásku. Národ natolik otevřený, aby On mohl splnit své zaslíbení⁵⁴. Láska k vyvolenému lidu byla tak veliká, že Bůh, jak říká žalmista: „Nejedná s námi podle našich hříchů – ani podle našich vin nám neodplácí“ (Ž 103, 10). Novozákonní text vybízí k lásce k bližnímu, je to odpověď na dar Boží lásky. Sv. Jan oslovuje křesťany mladé církve: „Milování, když nás Bůh tak miloval, máme se i my navzájem milovat. Když se milujeme navzájem, Bůh zůstává v nás a jeho láska je v nás přivedena k dokonalosti“ (1J 4, 11 - 12). Vztah, který vytváří mezi sebou Otec a Syn je přenesen na lidi, pokud se budou vzájemně milovat. Proto také když jsou mezilidské vztahy dobré, tam přebývá Bůh; „poznáme to podle toho, že jsme od něho dostali jeho Ducha“ (1J 4, 13). Jenom vztahy mají hodnotu, sílu člověk může čerpat z bezpodmínečné lásky Božího srdce. Láska vždy bude vybízet k odvaze, k aktivitě, ke změně života. Ježíš říká: „Pojďte ke mně, všichni, kdo se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím“ (Mt 11, 25 – 30). Znovu udělal první krok Bůh skrze pozvání k osobnímu vztahu, k důvěře a k pokoji ducha. Texty liturgického roku B ukazují, jak poutavý je vztah Boha k lidem, jak silné jsou provazy jeho lásky. Bůh se stará o člověka, o jeho duchovní a fyzický růst (Oz 11, 4)⁵⁵, proto prorok Izaiáš dodává: „Bez obavy mohu doufat. Hospodin je má síla a má chvála, stal se mou spásou“ (Iz 12, 2 – 3). Sv. Pavel k zobrazení lásky Božího srdce používá klasickou prostorovou symboliku stoické filozofie, jako by říkal o vesmíru této lásky (Ef 3, 14 – 19)⁵⁶. Takovou dimenzí je právě smrt Ježíše na kříži a to, co způsobila

k nám a prosíme tě: dej, ať je nám jeho Srdce nevyčerpatelným zdrojem tvých darů a milostí“

⁵⁴ Srov. *Misál*. s. 865. „Hospodin si ve vás zalíbil, vyvolil si vás ne proto, že byste byli čtenější než všechny národy; vždyť jste mezi všemi národy nejmenší! Jen z lásky k vám, a proto, že Hospodin zachovává přísahu“

⁵⁵ Tamtéž, s. 868. „Pouty laskavosti jsem je táhl, provazy lásky; byl jsem k nim jako ti, kdo zdvihají dítě ke svým tvářím, a skláněl jsem se k němu, abych mu dal najíst. Obrací se ve mně srdce, rozněcuje i soucit“

⁵⁶ Tamtéž, s. 869. „ať vám ze své bohaté božské slávy dá to, že ve vás mocně zesílí skrze jeho Ducha vnitřní člověk, aby Kristus vírou přebýval ve vašem srdci, abyste zakořenění a upevnění v

moc krve Kristovy, která má vykupitelskou hodnotu pro minulost, přítomnost i budoucnost. Události smrti Božího Syna popisuje Janovo evangelium, kde čteme, že z probodeného boku vytryskla krev a voda (J 19, 31 – 37). Voda v tradici církve se stala znamením křtu, omytí z hříchu, ospravedlnění; krev jako znamení eucharistie, památky zpřítomnění velkopáteční oběti a Kristova zmrtvýchvstání. Ve své katechezi se posouvá sv. Jan Zlatoústý o něco dál a říká: „Z těchto tajemství se zrodila církev v koupeli znovuzrození a obnovení Duchem svatým. Ze svého boku tedy Kristus vytvořil církev, jako Bůh vytvořil z Adamova boku Evu“⁵⁷.

Nejvíce tematicky spojené jsou texty z posledního liturgického roku, roku C. Čtení z knihy proroka Ezechiela, žalm a evangelia zobrazují Krista jako Dobrého Pastýře. Všechny texty jsou proniknuty radostí, protože Pastýř našel svou ovci, která se mu ztratila. Evangelista Lukáš píše, „že právě tak bude v nebi větší radost nad jedním hříšníkem, který se obrátí, než nad devětadevadesáti spravedlivými, kteří obrácení nepotřebují“ (Lk 15, 3 – 7)⁵⁸. Mottem čtení se může stát věta: „Ježíš dává život za své ovce“, a spolu s apoštolem národa „se smíme i chlubit Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista, protože skrze něho se nám nyní dostalo usmíření“ (Ř 5, 5 – 1).

2.2 Božské Srdce v církevních dokumentech

Nyní se budeme snažit proniknout do věrouky katolické církve a najít v církevních dokumentech texty pojednávající o kultu Božského Srdce.⁵⁹

2.2.1 Encykliky

Nejprve budeme probírat encykliky a konstituce, a to od papeže Klementa XIII. až po Benedikta XVI., jenž nám pomohou se více seznámit s teologií Ježíšova Srdce.

---

lásce byli schopni pochopit – jako všichni křesťané – celou tu šířku a délku, výšku i hloubku, poznat Kristovu lásku přesahující všechno poznání a dosáhnout plné míry Božích darů“

⁵⁷ Srov. *Lekcionář*, č. 2., Praha: Česká liturgická komise, 1988. s. 162 – 164.

⁵⁸ Srov. *Misál*. s. 873.

⁵⁹ Celá kapitola je zpracována na základě knihy, která obsahuje všechny dokumenty týkající se kultu Ježíšova Srdce, vydaná v polském jazyce. Srov. *Serce Jezusa w dokumentach Kościoła*. 1. vyd. Kraków: Wydawnictwo Księży Sercanów, 2006. ss. 9 – 550.

Kult Božského Srdce se mohl rozšiřovat až když byl dán plný souhlas Apoštolského Stolce k ustanovení Slavnosti Nejsvětějšího Srdce Ježíšova. Takové povolení žádala samotná vizionářka sestra Markéta Marie Alacoque, ale přijetí této slavnosti se uskutečnilo až za papeže Klementa XIII.⁶⁰, který byl prvním papežem kladně odpovídajícím na prosbu polských biskupů předloženou v Memoriálu koncem roku 1764. Memoriál žádal, aby byl ustanoven liturgický svátek k úctě Nejsvětějšího Srdce Ježíšova v pátek po oktávu slavnosti Těla a Krve Páně s vlastní mší svatou a breviářovým oficiem pro oblast Polského Knížectví a římského Arcibratrstva Nejsvětějšího Srdce Ježíšova. Dekretem⁶¹ z 6. února 1765 papež vyjádřil plný souhlas a od tohoto dne se mohl svobodně šířit už tak dalece zaběhlý a živý kult Ježíšova Srdce. Papež Klement XIII. v dekretu zdůrazňoval, aby se pomocí symbolů obnovila vzpomínka na Boží lásku.

Aby úcta k Božskému Srdci rostla a měla správný směr, vydal papež Pius VI.⁶² konstituci „Auctorem fidei“⁶³, ve které kritizoval výsledky synody v Pistoii ve střední Itálii. Synoda odsuzovala Řím za to, že odpadl od ideálu prvotního křesťanství, pobožnost Ježíšova Srdce považovala za praktiky převzaté od anglických protestantů a propagovala jansenistické názory. Pistojská synoda ostře odmítla úctu k Nejsvětějšímu Srdci jako projev zpátečnictví a středověku. Solí v očích byl zejména Kristův příslib, že kněží, kteří budou jeho Srdce uctívat, obrátí i srdce nejzatvrzejších hříšníků. V tom byl spatřován projev násilného vnucování katolické víry nekatolíkům, avšak neprávem, neboť Ježíš hovoří o obrácení srdce člověka, nikoli o násilném přinucení ke katolicismu.

---

⁶⁰ Klement XIII. (1758 – 1769), byl členem jednoho z bratrstev Nejsvětějšího Srdce Ježíšova založeného p. J. Gallifetem.

⁶¹ Srov. *Serce Jezusa w dokumentach Kościoła*. 1. vyd. Kraków: Wydawnictwo Księży Sercanów, 2006. s. 27.

⁶² Pius VI. (1775 – 1799), před volbou na papeže, od roku 1753 byl sekretářem papeže Benedikta XIV.

⁶³ Srov. *Serce Jezusa w dokumentach Kościoła*. s. 31.

V encyklice „Quanta cura“⁶⁴ z 8. prosince 1864 Pius IX.⁶⁵ odsuzuje chyby současné doby a dává najevo, jak mohou myšlenkové proudy přelomu 19. a 20. století ohrožovat křesťanství. Jednalo se hlavně o modernismus⁶⁶. Papež jako lék na ohrožení způsobené moderními proudy dává obětující se Nejsvětější Srdce Ježíšovo. Přáním Pia IX. bylo, aby se věřící znovu otevřeli lásce Božského Srdce, podle tohoto Srdce také jednali, ve všem se líbili Bohu, a to zejména skrze plnost veškerých dobrých skutků.

Encyklika „Annum sacrum“⁶⁷ z 25. května 1899 papeže Lva XIII.⁶⁸ byla spojena s přípravou oslavy jubilejního roku. Hlavním obsahem celé encykliky je zasvěcení lidstva Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu. Papež rozjímá nad tím, co člověk může dát Bohu a Spasiteli za jeho nekonečnou lásku. V odpovědi uslyšíme, že Spasitel žádá a prosí o odevzdání našich srdcí a naší vůle. Naším ochotným zasvěcením uznáváme nejenom jeho vládu nad námi, ale odpovídáme naší láskou na jeho lásku. Papež vysvětluje toto následujícími slovy: „Zasvětit se Srdci Ježíšovu neznámá nic jiného, než sebe sama Ježíši zcela odevzdat a jemu se poddat. Všechny projevy úcty k Božskému Srdci jsou ve skutečnosti přinášeny vlastně samotnému Ježíši.“⁶⁹ Encyklika se stala zároveň instrukcí, jakým způsobem a kdy toto zasvěcení provést.

---

⁶⁴ Srov. tamtéž, s. 35.

⁶⁵ Pius IX. (1792-1878), papež, který 8. prosince 1854 vyhlásil dogma o Neposkvrněném početí Panny Marie. V roce 1856 zavedl svátek Nejsvětějšího Srdce Ježíšova pro celou církev, v 1864 uzavřel beatifikaci s. Markéty Marii Alacoque, apoštolky Božského Srdce z XVII. století. Svola 1. vatikánský koncil 1869 – 1870), na kterém vyhlásil dogma o papežské neomylnosti. Beatifikován byl 3. září 2000 papežem Janem Pavlem II.

⁶⁶ V náboženství se modernismus pokusil spojit historické křesťanství s moderní vědou a filozofií. Dogmatické pravdy modernisté nepovažovali za věčné, nýbrž dobově podmíněné.

⁶⁷ Srov. *Serce Jezusa w dokumentach Kościoła*. 1. vyd. Kraków: Wydawnictwo Księży Sercanów, 2006. ss. 39–45.

⁶⁸ Papež Lev XIII. (1810-1903) se zasloužil o ožívování úcty k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu. O dvoustém výročí smrti s. Markéty Marii Alacoque, 28.6.1890, vyzvedl svátek Ježíšova Srdce na svátek první třídy. Za jeho pontifikátu mělo místo zasvěcení celého lidstva Božímu Srdci v neděli 11. června 1899 ve všech katolických kostelech. Modlitba zasvěcení se Božímu Srdci měla předcházet třídenní příprava (9.-11. června 1899).

⁶⁹ Srov. *Serce Jezusa w dokumentach Kościoła*. s. 42.

Encyklika papeže Pia X.⁷⁰ ze 4. listopadu 1903 byla napsána, aby obnovila křesťanství v Kristu. Jeden fragment popisuje lásku Boha zjevenou v Nejsvětějším Srdci Ježíšově. Papež poukazuje na příklad Ježíše Krista, který slovy evangelisty sv. Matouše říká: „Poďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout“(Mt 11, 28). Podle Pia X. těmi, kdo se namáhají a jsou obtíženi, se rozumí všichni, kteří byli v otroctví hříchu. Srdce Ježíšovo přijímá všechny, má soucit s každým a milost pro každého, také: „Nalomenou třtinu nedolomí, nezhasí knot doutnající“(Iz 42, 3).

V encyklice „*Quas primas*“⁷¹ navazuje Pius XI.⁷² na slavnost Krista Krále a přikazuje, aby se v tento den odříkávala ve všech kostelích modlitba zasvěcení se Nejsvětějšímu Srdci. Takové zasvěcení se už v minulosti konávalo, třeba díky iniciativě Lva XIII., ale teď poprvé bylo toto zasvěcení spojeno se slavností Krista Krále. Pius XI. si všiml, že svět popírá Krista, bylo zakazováno šířit církevní učení. Svätý Otec píše, že čím více se bude Jméno našeho Vykupitele na mezinárodních zasedáních a v parlamentech nehodným mlčením opomíjet, tím více, tím hlasitěji, je třeba volat a tím silněji uznávat práva královské hodnosti a vlády Krista.

Pokud přijmeme, že Kristu je dána veškerá moc a vláda na nebi i na zemi, je pochopitelné, že v nás není už nic, co by nepatřilo Kristu. Papež má přání, aby Kristus vládl v lidském myšlení, které je podřízené Boží vůli, to bude pak schopno přijmout zjevené pravdy a bude věřit stále silněji v Kristovo učení. Touhou papeže

---

⁷⁰ Papež Pius X. (1835-1914), svůj pontifikát začal v roce 1903, ten se charakterizoval ožíváním eucharistického kultu a odporování modernismu. 1906 uznal praxi oslavování měsíce června jako měsíce Ježíšova Srdce a k té příležitosti udělil i několik odpustků. Ve stejném roce přikázal, aby byla na slavnost Nejsvětějšího Srdce ve všech kostelech obnovena modlitba zasvěcení. Podporoval intronizaci Ježíšova Srdce vedenou P. Mateem. Byl blahověřen 3. června 1951 Piem XII., který ho poté 29. května 1954 prohlásil za svatého.

⁷¹ Srov. *Serce Jezusa w dokumentach Kościoła*. s. 57 – 70.

⁷² Pius XI. (1922-1939), patří k velikým papežům. Je autorem mnoha encyklik, ve kterých osvětloval prameny katolické nauky ve věcech jako je rodina, manželství, společnost, marxismus a komunismus, fašismus, svoboda církve a její misijní činnost. Je zakladatelem Papežské Akademie Nauk, organizoval vatikánskou radiostanici Katolická akce. Úctě Nejsvětějšího Srdce Ježíšova věnoval dvě encykliky: „*Miserentissimus Redemptor*“ a „*Caritate Christi compulsi*“. Změnil formulář mše sv. o Ježíšovu Srdci ze slov *Miserebitur* na slova *Cogitationes*.

je, aby Kristus Král vládl lidské vůli, v srdci a v těle, aby každý člověk dosáhl věčné blaženosti v jeho Království.

Další encyklikou papeže Pia XI. o všeobecné povinnosti zadostiučinění Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu je encyklika „Miserentissimus Redemptor“⁷³ z 8. května 1928. Zadostiučinění vedle zasvěcení a eucharistické adorace je další základní formou úcty Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu. Encyklika klade povinnost zadostiučinění jako princip spravedlnosti a lásky vůči Bohu. Pokud hřích přináší nedostatek odevzdávané chvály Bohu, pak spravedlnost žádá činit zadostiučinění za toto pochybování a urážku Boha, ne ze strachu, spíše z lásky, která k tomu nutí. Podle Pia XI. je zadostiučinění nutné nejenom pro každého individuálně, ale pro celou společnost. V „Miserentissimus Redemptor“ jsou uvedeny základní způsoby, jak lze za osobní a společné hříchy toto zadostiučinění uskutečnit. Jsou to: odprošující svaté přijímání, svatá hodina, usmiřovací modlitby, dobrovolné umrtvování, trpělivé snášení bolesti a především celý život by měl být proniknut duchem pokání. Papež zdůrazňuje, že ten, kdo odprošuje Boha za hříchy, sám by se jich měl vyvarovat a sebe sama odevzdat Boží vůli. Má naději, že zadostiučinění, jako forma kultu Nejsvětějšího Srdce Ježíšova, se výrazně přičiní k naší svatosti. V encyklice povýšil papež svátek Nejsvětějšího Srdce Ježíšova na nejvyšší stupeň svátku ke cti Krista s oktávem. Pak přikázal, aby byla ve všech kostelech na celém světě slavnostně přednesena modlitba zadostiučinění podle vzoru, který je připojen k encyklice.

V encyklice „Caritate Christi compulsi“⁷⁴ ze dne 3. května 1932 Pius XI. znovu zdůrazňuje nutnost pokání a přeje si, aby oktáv slavnosti Nejsvětějšího Srdce Ježíšova byl oktávem v duchu pokání a svatého smutku, aby se věřící zdržovali zábav, dávali almužnu chudým, protože almužna je také způsobem zadostiučinění Boží spravedlnosti. Pius XI. se během svého pontifikátu snažil poukázat na všeobecné kralování Krista Krále, a proto žádá zasvěcení lidstva Božskému Srdci. Věděl také, že zadostiučinění je jediným způsobem, jak obnovit řád narušený hříchem.

---

⁷³ Srov. *Serce Jezusa w dokumentach Kościoła*. s. 71 – 81.

⁷⁴ Srov. *Serce Jezusa w dokumentach Kościoła*. s. 84 - 96.

Encyklika „Summi pontificatus“⁷⁵ Pia XII.⁷⁶ je připomínkou nutnosti obrácení. Byla napsána 20. října 1939 u příležitosti slavnosti Krista Krále. Papež vidí duchovní a mravní úpadek současnosti v tom, že je usilováno o zbavení trůnu Krista Krále, že se neuznává právo pravdy, které sám prohlásil, a zákon lásky, který je obsahem a silou Jeho vlády. Návrat k pravdě a lásce je jedinou cestou ke spáse člověka. Encyklika uvádí několik myšlenek, které se týkají Božího Srdce. Pius XII. oslovuje ty, kteří mají nevinné srdce, a vyzývá je ke stálé modlitbě za církve, protože věří, že právě tito mají privilegované místo v Ježíšově Srdci a jejich prosby jsou vyslyšeny. Encyklika „Mediator Dei et hominum“⁷⁷ z 20. listopadu 1947 pojednává hlavně o svaté liturgii, ale také v ní najdeme chválu pobožnosti k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu.

Církevním dokumentem, který nejzřetelněji proslavil Nejsvětější Srdce Ježíšovo, je encyklika „Haurietis aquas“⁷⁸ z 15. května 1956, vydaná při stém výročí celo církevního rozšíření liturgického svátku ke cti Ježíšova Srdce. Papež si přál, aby toto výročí bylo oslavováno křesťanským lidem formou adorací a pobožností v duchu díkuvzdání a smíru. Encyklika je dalším kladným svědectvím učitelského úřadu církve k této formě úcty. Obsah „Haurietis aquas“ je založen na Starém a Novém Zákoně i na Tradici; vysvětluje jakou úlohu má Nejsvětější Srdce Ježíšovo v dějinách spásy. Dále pojednává o vzniku a dimenzích kultu a na závěr papež Pius XII. napomíná, ale také i povzbuzuje, k horlivějšímu šíření úcty k Božskému Srdci. V práci nad Písmem Svatým nezačal od vysvětlování významu slova srdce, ale zaměřil se na poukázání na lásku Boha k lidem. Vychází z fundamentálního principu, že kult Božského Srdce je kultem Boží lásky zjevené v osobě Ježíše Krista.⁷⁹ Všem

⁷⁵ Srov. tamtéž, s. 99 – 127.

⁷⁶ Pius XII (1876 – 1958), zvolený papežem v roce 1939, známý se svých diplomatických zkušeností, vyhlásil exkomunikaci pro příslušníky komunistických stran, vyhlásil ex cathedra dogma o nanebevzetí Panny Marie, vydal řadu encyklik, nejvýznamnější pro kult Ježíšova Srdce je encyklika Haurietis aquas.

⁷⁷ Srov. *Serce Jezusa w dokumentach Kościoła*. s. 128 - 136.

⁷⁸ Srov. tamtéž, s. 137 – 168.

⁷⁹ Srov. „Víme, že tato úcta je vzhledem k jejímu zvláštnímu rázu nejdokonalejším projevem úcty k Bohu, poněvadž od nás vyžaduje naprostou a bezpodmínečnou ochotu obětovat se a zasvětit lásce Božského Vykupitele, lásce, jejímž živým ukazatelem a živým symbolem, je probodené Srdce.“

se snaží vysvětlit, že není dokonalejší forma zbožnosti, než je právě kult schopný naklonit lidstvo k životu podle evangelia a podle Boží lásky. Pius XII. odsuzuje chyby těch, kteří odstraňují úctu k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu. Vybízí k praxi pokání, zadostiučinění a jiných ctností. Připomíná, že vlastně činy lásky a smíru jsou podstatou úcty, jsou také hlavními povinnostmi všech křesťanů.

Papež Jan XXIII.⁸⁰ je papežem, který si všiml dimenze kristocentrické úcty a doporučuje oslovovat Božího Syna v trojím světle jako Jméno Ježíš, jeho Srdce a jeho Krev. Právě Krvi Páně, kterou jsme byli obmyti z našich hříchů, věnuje svůj apoštolský list „*Inde a primis*“⁸¹ z 30. července 1960. O kultu Nejsvětějšího Srdce Ježíšova vypovídá další papež Pavel VI.⁸² v apoštolském listě „*Investigabiles divitas Christi*“⁸³ z 6. února 1965. Uvedl dějiny vzniku, navazuje na dvousté výročí ustanovení liturgického svátku Božího Srdce. Vyzývá k horlivé úctě skrze účast na svátosti eucharistie, která je největším darem téhož Srdce.

Další dokument tohoto papeže je „*Diserti interpretes*“⁸⁴ z 25. května 1965, který byl věnován generálním představeným šesti mužských řádových společenství, jež šíří úctu k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu. Papež vidí v této pobožnosti nástroj pro morální obnovu současného světa a závěrem uděluje své apoštolské požehnání všem kongregacím (mužským i ženským), které působí v církvi pod praporem Nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

Jan Pavel II.⁸⁵ se podílel na šíření kultu Božího Srdce a své myšlenky uvedl ve dvou encyklikách: „*Redemptor hominis*“⁸⁶ ze 4. března 1979 a „*Dives in*

Volný překlad z *Serce Jezusa w dokumentach Kościoła*. s.138.

⁸⁰ Jan XXIII. (1958 – 1963), papež, který v roce 1962 zvolal 2. vatikánský koncil, byl autorem encyklik: *Mater et Magistra*, *Aeterna Dei sapientia*, *Pacem in terris*, v r. 2000 byl blahořečen papežem Janem Pavlem II.

⁸¹ Srov. *Serce Jezusa w dokumentach Kościoła*. s. 175 – 180.

⁸² Pavel VI. (1963 – 1978), papež, který uzavřel 2. vatikánský koncil, autor encykliky *Humanae vitae* a apoštolské exhortace *Evangelii nuntiandi*.

⁸³ Srov. *Serce Jezusa w dokumentach Kościoła*. s. 183 – 185.

⁸⁴ Srov. tamtéž, s. 186 – 188.

⁸⁵ Jan Pavel II. (1978 – 2005), vlastním jménem Karol Józef Wojtyła, polský katolický duchovní, od 1967 kardinál a od 16. října 1978 až do smrti papežem.

⁸⁶ Srov. *Serce Jezusa w dokumentach Kościoła*. s. 195 – 196.

Misericordia⁸⁷ z 30. října 1980. Nejvíce však hovořil o této pobožnosti v rozjímáních během nedělních modliteb Anděl Páně v letních měsících roku 1985, 1986 a 1989, a také během generálních audiencí.

V „Redemptor hominis“ poukázal Jan Pavel II. přímo na Ježíše Krista jako na Vykupitele světa. Říká, že samotné vykoupení světa je projevem tajemství lásky, v němž se obnovuje stvoření a dokonává se skrze ospravedlnění člověka v Srdci Jednorozeného Syna Božího. Toto ospravedlnění se přenáší do srdcí mnoha lidí, kteří právě v Ježíšově Srdci „byli již od věčnosti předurčeni k tomu, aby se stali Božími dětmi a byli povoláni k milosti a lásce“⁸⁸.

Ve druhém roce pontifikátu vznikla další encyklika „Dives in Misericordia“, která ukazuje Boží milosrdenství jako lásku, lásku silnější než smrt, než jakékoliv zlo. Papež vidí milosrdenství jako dobývání dobra, očišťování od všech vnějších nánosů zla, které je na světě i v samotném člověku.⁸⁹

V první encyklice papeže Benedikta XVI.⁹⁰ „Deus caritas est“ z 25. prosince 2005 najdeme fragmenty poukazující na Ježíšovo Srdce. Bůh je láska, Bůh je darem lásky pro každého z nás, láska je neustálým procesem darování a přijímání. Zdůrazňuje to slovy: „Kdo chce darovat lásku, musí také sám lásku přijímat jako dar“⁹¹. Dále vysvětluje, že pokud bude sám člověk čerpat z prvního a původního zdroje, může se stát pramenem lásky. Původním pramenem je Ježíš Kristus, ze kterého tryskají proudy živé vody (srov. J 7, 37 – 38). Podle papeže je právě otevřené Srdce Ježíše Krista symbolem věčného darování, které se zejména zpřítomňuje v eucharistii. Benedikt XVI. nahlíží ještě na jeden aspekt, který je výsledkem otevřeného Srdce Božího Syna. Evangelista Jan při události ukřižování Ježíše říká, že

⁸⁷ Srov. tamtéž, s. 214 – 216.

⁸⁸ Srov. Jan Pavel II., encyklika *Redemptor hominis*, 9. v *Serce Jezusa w dokumentach Kościoła*. s. 195.

⁸⁹ Srov. „Uvěřit v takovou lásku znamená uvěřit v milosrdenství. Milosrdenství je totiž nezbytnou součástí lásky, jakoby jejím druhým jménem, a současně zvláštním způsobem jejího projevení se a uskutečňování ve vztahu vůči zlu.“ Jan Pavel II., encyklika *Dives in Misericordia*, 7. v *Serce Jezusa w dokumentach Kościoła*. s. 195.

⁹⁰ Benedikt XVI (2005 – dosud), vlastním jménem Joseph Ratzinger, je 265. papežem římskokatolické církve.

⁹¹ Srov. Benedikt XVI., encyklika *Deus caritas est*, 7.

„On vydal Ducha“ (J 19, 30). Papež to přirovnává k začátku vylití darů Ducha Svátého, jež se uskutečnilo po velikonocích (srov. J 20, 22), vnitřní síly, která věřící uschopňuje k tomu, aby milovali bratry (srov. J 13,1-13)⁹².

Podle mého názoru tento výrok vyjadřuje spojení Božího Srdce a Boží lásky dané skrze Ducha Svátého a nabádá nás, abychom byli aktivními v projevech lásky vůči bližním. Ze samotného počtu encyklik pojednávajících o kultu Božského Srdce je vidět, jak vznešená a neustále aktuální je tato forma zbožnosti.

2.2.2 Dokumenty II. vatikánského koncilu

Nyní nahlédneme do dokumentů II. vatikánského koncilu, do konstitucí, dekretů a deklarácí. Ve své práci chci prokázat, že také tyto církevní dokumenty obsahují texty, které se vztahují k účtě k Božskému Srdci.

V konstituci o posvátné liturgii „Sacrosanctum Concilium“ se dozvídáme, že dílo vykoupení lidstva a vznik církve se mohl uskutečnit jen v Ježíši Kristu, skrze jeho otevřený bok. „Neboť z boku Krista, zesnulého na kříži, vzešlo obdivuhodné tajemství celé církve“⁹³. Podobná slova najdeme ve věroučné konstituci o církvi „Lumen gentium“. Církev jako Kristovo království Boží silou roste ve světě. Začátek tohoto růstu „naznačuje krev a voda tryskající z otevřeného boku ukřižovaného Ježíše“⁹⁴. Je to přímý odkaz na Ježíšovo Srdce, které touží spasit celý lidský rod, a to spasit v církvi, která vznikla z jeho otevřeného boku.

Dekret o misijní činnosti církve „Ad gentes“ dává spíše praktické rady pro ty, kteří jsou hotovi hlásat radostnou zvěst. Měli by mít na vědomí, že hlásají poslání a viditelně zastupují Krista, který je tichý a pokorný srdcem, jehož jho netlačí a břemeno netíží. Tento úryvek zdůrazňuje, že svědectví, které dává misionář nebo misionářka, by mělo být vůči evangelizovaným trpělivé, velkodušné, dobrotivé a laskavé, a pokud je to nutné, ochotné k prolití krve ve spojení s Kristem. Misijní

⁹² Srov. Benedikt XVI., encyklika *Deus caritas est*, 19.

⁹³ Srov. II. vatikánský koncil, SC 1. citováno z *Dokumenty II. vatikánského koncilu*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002. s. 135. Srov. KKC 766. citováno z *Katechismus katolické církve*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001.s. 205.

⁹⁴ Srov. II. vatikánský koncil, LG 3. citováno z *Dokumenty II. vatikánského koncilu*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002. s. 38.

dílo musí být postaveno na modlitbě a hlavně na poslušnosti, protože „poslušnost je zvláštní ctností Kristova služebníka, neboť Kristus svou poslušností vykoupil lidstvo“.⁹⁵

O vlastnostech Ježíšova Srdce se můžeme dočíst v deklaraci o náboženské svobodě „*Digitatis humanae*“, což je vyjadřováno slovy: „Vždyť Kristus, který je náš Mistr a Pán, a přitom tichý a pokorný srdcem, své učedníky trpělivě získával a zval.“⁹⁶ Kristus ve svém učení během pozemského života nikoho k víře nenutil, netlačil na nikoho, aby uvěřil v jeho nauku. Vyzýval k přijetí spásy a věčného života bez jakéhokoliv omezení lidské svobody.

Dokumenty II. vatikánského koncilu, ačkoliv přímo nehovoří o účtě k Ježíšovu Srdci, obsahují náměty pro pastorační a evangelizační činnost v církvi.

2.2.3 Katechismus katolické církve

O Ježíšově Srdci najdeme zmínku také v Katechismu katolické církve, bude to však znít jako ozvěna z jiných biblických a koncilních pramenů.

Katechismus katolické církve v článku vysvětlujícím vliv Písma Svatého, přirovnává Boží Slovo k Ježíšovu Srdci. Pro potvrzení je citován v katechizmu úryvek textu sv. Tomáše Akvinského: „Avšak Písmo se po utrpení otevřelo, takže ti, kteří je už chápou, jsou schopni zvážít a rozeznat, jak mají být vykládána proroctví“⁹⁷.

V katechismu čteme, že Syn Boží miloval nás všechny svým lidským srdcem, všechny dohromady a každého zvlášť, tou stejnou láskou bez jakékoliv podmínky a bez výjimky.⁹⁸ Při pojednání o Eucharistii katechismus naznačuje, že po ustanovení této svátosti nám Kristus dává záruku budoucí slávy, skrze účast na Nejsvětější oběti nás Syn Boží ztotožňuje s jeho Srdcem, také nám vkládá do nitra touhu po věčném

---

⁹⁵ Srov. AG 24. citováno z *Dokumenty II. vatikánského koncilu*. s. 492.

⁹⁶ Srov. DH 11. citováno z *Dokumenty II. vatikánského koncilu*. s. 570.

⁹⁷ Srov. Sv. Tomáš Akvinský, *Expositio in Psalmos*, 21, 11. citováno z *Katechismus katolické církve*. 112. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001.s. 44.

⁹⁸ Srov. KKC 478. cit. tamtéž, s. 130.

životě.⁹⁹ Další tematický článek navazuje na text z knihy proroka Ezechiela v kontextu pojednání o svátosti pokání a smíření. Prorok Ezechiel říká, že Bůh dává člověku srdce nové, dá mu tu potřebnou milost, že se člověk vrátí k Bohu (srov. Ez 36, 26 – 27). Obrácení je uvědomění si rány Boha způsobené lidským hříchem. Lidské srdce se obrátí, když uvidí toho, který byl proboden pro naše hříchy. Sv. Klement Římský to vyjádřil slovy: „Upírejme pohled na Kristovu krev a uvažujme, jak byla drahá pro Boha, jeho Otce; vždyť tím, že byla vylita za naši spásu, nabídl Bůh celému světu milost obrácení.“¹⁰⁰ Katechismus katolické církve uvádí ještě mnoho dalších článků vztahujících se k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu, tyto se mi však zdály nejdůležitější.

2.3 Stanovy Kongregace Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova

Stanovy kongregace jsou důležitým pramenem pro další zkoumání práce. Teď k nim nahlédněme, abychom ještě lépe pochopili duchovní život a pastorační činnost Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

Stanovy Kongregace Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova byly předány sestřám o Velkém pátku roku 1873 jako plod šestileté duchovní práce o. Viktora Brauna. Byl přesvědčen o výjimečnosti nového společenství. Píše v jednom se svých dopisů z 26. ledna 1869 o nové komunitě jako o „misii“, která vznikla, aby „milovala Božské Srdce a získávala mu lásku“¹⁰¹. Ze své zkušenosti jako duchovní otec mezi dělníky chudých částí Paříže věděl, že „časná bída“ není vždy tím nejhorším: „skutečnou bídu těchto chudáků vytváří spíše vnitřní prázdnota, osamocenost nebo zahořklost“¹⁰². Chudým lidem se málokdy nabízí přátelská ruka, také se málokdy setkají s otevřeným, přátelským srdcem, a to je příčina té strašlivé prázdnoty. Úkolem duchovních dcer o. Brauna je tuto prázdnotu zaplnit.

---

⁹⁹ Srov. KKC 1419. cit. tamtéž, s. 363.

¹⁰⁰ Srov. Sv. Klement Římský, Epistula Corinthios, 7, 4, v KKC 1432. cit. tamtéž, s. 367.

¹⁰¹ Srov. F. FRODL, *Viktor Braun - nositel pochodně lásky*. s. 44.

¹⁰² Srov. tamtéž

Zakladatel naléhal na sestry a vyzýval je k tomu, aby šly k chudým nejen s polévkou nebo skývou chleba, ale především se srdcem spojeným se Srdcem Ježíšovým, se srdcem upřímným a plným živého soucitu. Nejde o to se pouze slitovat nad chudým, ale měli bychom ho přesvědčit, že ho milujeme. Přesvědčení o lásce se má konat ve střízlivé jednoduchosti, prostotě, pokoře a skromnosti.¹⁰³ Proto všude tam, kde je bída hmotná i duchovní, nacházejí Služebnice Nejsvětějšího Srdce Ježíšova nesmírně široká pole působnosti. Svou účinnou láskou k bližnímu se sestry denně snaží rozšiřovat úctu, lásku, díkuvzdání a zadostiučinění Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu.

Jako každé řádové společenství žijí sestry podle slibu čistoty, chudoby a poslušnosti. Zakladatel si přál, aby všechny práce, které sestry vykonávají, byly konány v duchu kajcnosti. Duch pokání prostupoval celý život sester. Proto také dnes plní sestry slib chudoby jako pokání za hříchy bohatství, slib čistoty věnují jako pokání za hříchy smilstva a slib poslušnosti jako pokání za hřích pýchy¹⁰⁴. Služebnice Nejsvětějšího Srdce Ježíšova se řídí řeholí svatého Augustina, který dává přesné návody, jak pokračovat v lásce k Bohu a bližnímu. Ve svých spisech říká, že ten, kdo je naplněn láskou, má vždy z čeho dávat, protože má dobrou vůli činit dobro a milovat své bližní.¹⁰⁵ Další velmi výstižnou myšlenkou sv. Augustina je: „Dovršením všech našich děl je láska. To je náš cíl; kvůli němu běžíme, běžíme k této metě; až tam dorazíme, najdeme tam odpočínutí.“¹⁰⁶ Na základě těchto citací lze udělat závěr, že láska má nejvyšší hodnotu, pro ni je zapotřebí obětovat všechno, snahy, bolesti, touhy. Sv. Augustin podává ještě jiné praktické rady. Na otázku, zda

---

¹⁰³ Srov. tamtéž, s.45.

¹⁰⁴ Mutterhaus Wien. *Der ruf des Herrn. Konstitutionen. Lebensordnung der Dienerinnen des heiligsten Herzens Jesu*. 1. vyd. Mödling: Missiondruckerei St. Gabriel, 1985. č. 145. s.79.

¹⁰⁵ Srov. Enarr. II in Ps 36, 13. citováno z Salij, Jacek. *Rozmowy ze świętym Augustynem*. 1. vyd. Poznań: W drodze, 1999. s. 131.

¹⁰⁶ Srov. Sv. Augustin, *In epistulam Johannis ad Parthos tractatus*, 10,4.citováno z *Katechismus katolické církve*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001. č.1829. s. 460.

je možné mít rád toho, kdo páchá zlo, světec odpovídá kladně a doporučuje: „Miluj hříšníka ne jako hříšníka, ale jako člověka.“¹⁰⁷

---

¹⁰⁷ Srov. Sv. Augustin, *Sermo*. 4,20. citováno z Salij, Jacek. *Rozmowy ze świętym Augustynem*. 1. vyd. Poznań: W drodze, 1999. s. 129.

3 Farnost Kravaře – krátké představení historie farnosti a situace dnes

V této kapitole se dozvíme proč se právě město Kravaře stalo místem působení sester Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova a proč je dodnes jediným místem působení této kongregace v České republice.

3.1 Historie města Kravaře

Nejdříve se seznámíme s historií města Kravaře, abychom lépe pochopili situaci v tomto regionu.

První zmínka o Kravařích¹⁰⁸ byla písemně doložena v roce 1224.¹⁰⁹ Obec Kouty, dnes městská část Kravař, se poprvé zmiňuje roku 1238 a třetí městská část, Dvořisko, až ve 2. polovině 18. století. Mezi lety 1224 a 1263 obdrželi kravařské panství členové slavného rodu Benešoviců (původem z Benešova u Prahy), kteří se označovali ve svém šlechtickém přídomku jako "páni z Kravař". Tento rod patřil od 13. do 15. století k nejbohatším na Moravě, vlastnil také například Helfštýn, Fulnek, Starý Jičín, Plumlov a Strážnici. Z jejich erbu mají Kravaře odvozen svůj městský znak - zavinutou střelu. Benešovičtí si zde ve 2. polovině 13. stol. vystavěli tvrz. Jejím posledním majitelem z tohoto mocného šlechtického rodu se stal Petr Strážnický z Kravař, který byl roku 1420 donucen v důsledku svého husitského přesvědčení rodové sídlo prodat. Za dalšího významného vlastníka kravařského panství můžeme považovat polského šlechtice a lékaře Michala Sendivoje ze

---

¹⁰⁸ Srov. <http://www.kravare.cz/> [online]. 2008 [cit. 2011-03-25]. Město Kravaře. Dostupné z WWW: <<http://www.kravare.cz/>, >. Město Kravaře leží v údolní nivě řeky Opavy, v nadmořské výšce 237 m n. m. Od polských hranic na jih je vzdáleno 13 km a 9 km východně od města Opavy. Dnes Kravaře patří do Hlučínska, dříve to byla historická oblast Horního Slezska. Město Kravaře jako celé území Hlučínska si uchovává charakteristické nářečí, kroje i zvyky.

¹⁰⁹ Srov. STOKLASA, Herbert. *Kráčeli cestou dlouhou*. 1. vyd. Kravaře: Tiskárna František Maj, 2006. s. 7., srov. STOKLASA, Herbert. *Kravařští ve víru staletí I*. 1. vyd. Kravaře: Maj- Tiskárna s.r.o., 2009. s. 13-21. nebo <http://www.kravare.cz/> [online]. 2008 [cit. 2011-03-25]. Město Kravaře. Dostupné z WWW: <<http://www.kravare.cz/o-meste/historie/>>.

Skorska, který jej obdržel za třicetileté války v roce 1630, a to díky úzkým kontaktům s císařským dvorem, na kterém působil za vlády Rudolfa II. jako alchymista. Sendivojova dcera Veronika se po otcově smrti roku 1636 provdala za Jakuba svobodného pána Eichendorffa, a právě s rodem Eichendorffů začala další důležitá etapa kravařského panství. V letech 1721 - 28 si totiž Jan Rudolf Eichendorff nechal svůj zámek (na místě bývalé tvrze) přestavět v duchu vrcholného baroka v hildebrandtském stylu (autor díla pocházel pravděpodobně z okruhu významných vídeňských architektů), a v této podobě jej můžeme obdivovat dodnes, i přes ničivý požár, který zámek postihl roku 1937. Rod Eichendorffů vlastnil kravařské sídlo do roku 1782, kdy jej pro značné dluhy prodal. Poté se zde rychle střídali nepřilíh významní majitelé. V roce 1742 prohrála rakouská císařovna Marie Terezie válku o Slezsko, a tudíž i o Kravaře a Kouty, které byly spolu s celým Hlučínskem postoupeny Prusku. Dvořisko, které leží už "za vodou" (Hlučínsko má přirozenou historickou hranici v řece Opavě), zůstalo Rakousku. Zpět k tehdejšímu Československu bylo území Hlučínska připojeno až roku 1920. Po dobu nacistické okupace se stalo opět součástí německé říše. Milníkem v novodobých kravařských dějinách je rok 1960, kdy se po připojení sousedních obcí Kouty a Dvořisko staly Kravaře městem.

3.2 Farnost Kravaře

Potom, co jsme se stručně seznámili s historií města Kravař je čas představit zdejší farnost. Dozvíme se, jak často, pod vlivem různých historických okolností, měnila svou náboženskou příslušnost.

Není zřejmé, kdy byl postaven kostel v Kravařích. Prvním knězem zde byl Jindřich Čihovka z Čihovic. Poprvé se jméno kněze objevuje v dokumentech z roku 1387, což bylo 160 let po první písemné zmínce o Kravařích.¹¹⁰ Domníváme se, že křesťanství zde bylo již za prvního majitele Kravař. Víme, že jeden ze synů Voka I. z Kravař byl Beneš I., který se dal na duchovní dráhu a je uváděn v roce 1337 jako kanovník pražský a v roce 1355 jako kanovník olomoucký a boleslavský. Další

---

¹¹⁰ Srov. Týdeník, Naše Opavsko, Ročník VII., číslo 2. 12. ledna 1996, Kravařský kostel sv.

Bartoloměje oslaví stý rok své existence, Iva Hahnová, s. 4.

potomek Panů z Kravař, syn Voka III. Ladislav z Kravař, zv. Lacek II., se stal v letech 1403 – 1408, 26. olomouckým biskupem. Narodil se pravděpodobně v roce 1374 a po studiích se stal kanovníkem ve Vratislavi, Opoli, Hlohově, Hnězdně a Olomouci. Na olomoucký biskupský stolec byl zvolen proti vůli markraběte Jošta v roce 1402. Vysvěcen byl 20. 5. 1403. Ačkoliv biskupství bylo zadluženo, Ladislav díky svému majetku dokázal splatit dluhy a vykoupit zastavené biskupské statky. V Brně dal rozšířit kostely sv. Petra a sv. Jakuba a v Olomouci zahájil výstavbu kostela sv. Mořice. Zemřel 5. května 1408 údajně na požití jedu v nápoji. Byl pohřben v kostele sv. Mořice v Kroměříži.¹¹¹

V době předhusitské se Panové z Kravař stali stoupenci Jana Husa a v dalších letech všechny jejich statky přijaly husitství. Katolické kostely nacházející se na jejich panstvích se staly evangelickými. Stejný osud měla v roce 1523 farnost v Kravařích. V roce 1578 kravařské panství koupil Daniel Macák z Ottenburgu, bohatý měšťan z Opavy, protestantského vyznání. Jako horlivý luterán důrazně prosazoval svoji víru, a proto propustil katolického faráře, aby jeho místo obsadil evangelickým knězem. Není známo, jak se jmenovali oba faráři. Další zmínka pochází z roku 1589, kdy v Kravařích působil evangelický pastor Adrian Palingerius, který sloužil bohoslužby každou neděli, ranní v Kravařích a velkou ve Velkých Hošticích, další týden tomu bylo naopak. Menší vnitřní úpravy kostela proběhly roku 1595, kdy byla přistavěna kruchta, kostnice, sklep a zdi kostela byly ozdobeny nástěnnými malbami s českými citáty z Bible.¹¹² Situace se mění po Bílé Hoře po roce 1620, kdy následuje návrat ke katolické církvi. Bohužel byl kostel v době dánského vpádu v letech 1626 až 1627 zničen, ale další katoličtí majitelé Kravař, alchymista Michal Sendivoj ze Skorska a Einchendorfové, jej začali postupně renovovat. Faru opět zabydlel katolický kněz, Jakub Ignác Frisch. V roce 1641 Eichendorfové pořídili spolu s občany Koutů a Kravař nový zvon, a v roce 1657 byly dokončeny další restaurátorské práce kostela a věže. V roce 1671 do kravařské

---

¹¹¹ Srov. <http://www.historie.hranet.cz/heraldika/pdf/pilnacek1930-381-390.pdf> [online]. 7.7. 2005 [cit. 2011-03-27]. Hranická historická knihovna . Dostupné z WWW: <<http://www.historie.hranet.cz/>>.

¹¹² Srov. Týdeník, Naše Opavsko, Ročník VII., číslo 2. 12. ledna 1996, Kravařský kostel sv. Bartoloměje oslaví stý rok své existence, Iva Hahnová, s. 4.

farnosti patřily Kravaře, Kouty, Velké Hoštice, Vrbka, Nové Sedlice, Štítina a Mokré Lazce.

Dvě stě let potom, ze zprávy vydané v roce 1896 kravařskou farností, se dozvíme, že „v polovině 90. let 19. století žilo v Kravařích 3 764 katolíků, 36 evangelíků, 3 židé, dohromady ve 475 domech. V Koutech bydlelo ve 275 domech 1 693 katolíků a 11 spoluobčanů protestantského vyznání“.¹¹³ V letech 1897 a 1898 byl zbourán starý kostel kromě renesanční věže z XVI století.¹¹⁴ Začaly práce na přestavbě kostela sv. Bartoloměje, kterých se ujal kravařský rodák Josef Seyfried¹¹⁵. Posvěcení kostela připadlo na den 18. 7. 1905. Stavba obsahovala nejenom kostel, ale také celý terén kolem kostela, faru, zeď kolem kostela s vjezdovými branami a klášter Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova.¹¹⁶ Klášter má tři křídla, tři podlaží, rohovou věž a dva postranní vchody. V druhém podlaží je dominantou velké okno složené ze tří oblouků s kruhovým zdobeným oknem v horní části, kde byla umístěná kaple. V duchu novogotiky jsou také chodby v interiéru.¹¹⁷

---

¹¹³ Srov. STOKLASA, Herbert. *Kráčeli cestou dlouhou*. 1. vyd. Kravaře: Tiskárna František Maj, 2006. s. 38.

¹¹⁴ Viz obrázek č. 19. v obrazové příloze.

¹¹⁵ Josef Seyfried (1865-1923), Syn zednického mistra studoval nejprve na gymnáziu, ale po třech letech musel studia zanechat pro přílišné finanční zatížení. Pak pracoval jako úředník u různých stavebních firem v Opavě a Těšíně. Velmi si oblíbil kreslířské práce, v nichž vynikal precizností a čistotou provedení. Rovněž se věnoval hudbě a zvláště hře na varhany. Navštěvoval konzervatoř ve Vratislavi, ale dlouholetá těžká choroba jej donutila vrátit se zpět do Kravař. Jako samouk studoval architekturu a začal realizovat různé projekty pro rodnou obec a okolí. V Kravařích podle jeho návrhu vzniklo několik monumentálních i drobných užitkových staveb, koncipovaných v duchu severoněmecké pseudogotiky. Budova kláštera probíhala v letech letech 1903 – 1907. Tyto stavby dodnes město charakterizují a komplex kostela a budov městského a farního úřadu jsou zapsány do seznamu chráněných památkových objektů.

¹¹⁶ Viz. Obrázek č. 6.v obrazové příloze.

¹¹⁷ Srov. FRODL, Ferdinand. Viktor Braun - nositel pochodně lásky. Život zakladatele kongregace Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova. 1.vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2005. s.95.

3.3 Kněžské a řádové povolání, které vzešly z Kravař

Lze říci, že o duchovní úrovni farního společenství svědčí počet kněžských a řeholních povolání. Nynější text poukazuje na otevřenost farníků na hlas Božího povolání.

Kravaře se mohou pochlubit mnoha kněžskými a řeholními povoláními. Třeba kravařský rodák P. Josef Hlubek, P. Jan Kaluža, a další: P. Josef Janta (primiční mše svatá 9.července 1924 ve farním chrámu Páně v Kravařích), P. Paul Onderka (primiční mše svatá 19. února 1925), dva rodáci z Kravař posílili řád dominikánů, byli to jmenovitě P. Methodius M. Hudeczek (vysvěcen 6. srpna 1929 v Kolíně nad Rýnem, primiční mši sloužil v Kravařích 27. srpna 1929), a P. Leander M. Weczerek (vysvěcen v Kolíně 1. srpna 1935, v Kravařích měl primiční mši svatou 20. srpna). Další duchovní: P. Emil Hahn (vysvěcen v Praze, primiční mše sv. 27. června 1938 v Kravařích) a P. Antonín Weczerek (primice 29. června 1938 v Kravařích).¹¹⁸ S příchodem Pražského jara v roce 1968 se pro kněžskou službu rozhodl další občan Kravař Max Jarosch. Po vystudování semináře v Olomouci a po přijetí kněžského svěcení, odsloužil v Kravařích dne 21. července 1973 primiční mši svatou. Své povolání pak realizoval v Zábřehu na Moravě a jako farář v Uničově.

Vliv, jaký měly sestry na farnost, se hned projevil, a to novým dorostem do kongregace a rozhodnutím ke kněžskému stavu. Během prvních pětadvaceti let působení Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova v Kravařích se více než sto dívek rozhodlo pro řádový život a devatenáct z nich původem z Kravař, vstoupilo právě do této kongregace. Prvním plodem jejich úspěšné práce bylo kněžské povolání Gottfrieda Mučky, který navštěvoval klášterní družinu. V roce 1930 byl vysvěcen na kněze. Jedna z prvních chovanek penzionátu se také rozhodla pro řeholní život, byla to sestra M. Clarissa Kroček. Pak vstupovaly do řádu další dívky: Monika Onderková (s. M. Heredina), Marie Slaná (s. M. Samina) a Beata Urbancziková (s.M.Rodilka), s. M.Aloisia (Margareta Sobek, nar. 3. 1. 1892, zem. 11.2. 1926), původem z Kravař, učitelka hospodyňské školy. Další rodačky z Kravař, které nastoupily do řádu Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova, byly: s. M. Adelheida

¹¹⁸ Veškeré informace ohledně kněžských povolání jsou převzaté z primičních obrázků.

Hlubková,(30. 6. 1886 – 20. 7. 1933), sestra pana faráře Josefa Hlubka. V klášteře byla ředitelkou hospodyňské školy. Zemřela po 18 letech působení ve zdejším společenství sester. Dále pak sestra M. Aquinata (Antonina Kotzian, 30. 10. 1888 – 11. 2. 1960), která učila hru na klavír, hrála v Koutském kostele na bohoslužbách a vedla sbor. Od doby návratu sester do Kravař do kongregace nastoupily další mladé dívky z kravařské farnosti. Od roku 1992 je to sestra M. Klára Hahnová působící ve Vídni, od roku 1996 sestra M. Margareta Štědroňová, současné působící v Kravařích Koutech a od roku 2000 s. M. Samuela, která působí ve Vídni.¹¹⁹

3.4 Současný stav farnosti a výhledy současné pastorace

Poté co jsme se něco dozvěděli o minulých úspěších je vhodné se vrátit k současnosti a prozkoumat jak vypadá podle náboženského vyznání obyvatelstvo Kravař a vysvětlit si co se skrývá pod pojmem pastorace.

Náboženská struktura v Kravařích pokud se jedná o počet věřících se výrazně snižuje. O tom se můžeme dozvědět z internetových stránek českého statistického úřadu, které poskytují výsledky sčítání lidu z roku 2001.¹²⁰ Na plný počet obyvatel 6693 je věřících 5594, tudíž 1099 nevěřících. Do posledního sčítání většina obyvatel je vyznání římskokatolického, ačkoliv nelze přehlednou stoupající počet členů náboženského společenství Svědků Jehovovy, kterých v roce 2001 bylo 26.¹²¹ Pro lepší zobrazení se podíváme na procentové údaje z dřívějších let.¹²² V Kravařích v letech 1921 bylo 100,0 (%) věřících, v 1930 bylo věřících 99,6 %, rok 1991 přinese další pokles na 91,5 % a rok 2001 na 83,6%.¹²³

¹¹⁹ V obrazové příloze jsou uloženy další obrázky sester, které nastoupily do kongregace přímo z Kravař nebo z okolí. Srov. obrázky č. 21-33. v obrazové příloze.

¹²⁰ Srov. [Http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/obce/507580?OpenDocument](http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/obce/507580?OpenDocument) [online]. 2005 [cit. 2011-03-27]. Sčítání lidu, domů a bytů 2001. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/home>>.

¹²¹ Srov. textová příloha tabulka č. 2.

¹²² Srov. LIŠKOVÁ, Věra. Regionálně geografické studie Hlučínska. Olomouc, 2006. 96 s. Diplomová práce. Přírodovědecká Fakulta Univerzity Palackého v Olomouci. . Dostupné z WWW: <http://geography.upol.cz/soubory/studium/dp/2006/2006_Liskova.pdf>.

¹²³ Jsou to nejnovější dostupná data; výsledky letošního sčítání lidu budou zveřejněny po odevzdání mé práce.

Pastorační situace se během let určitě mění, ale nemění se samotný předmět pastorálního působení. Předmětem je vždy Boží lid, který se v církvi zúčastňuje slavení bohoslužby, předávání víry, účasti v charitě a výchově. V pastoraaci bdí nade vším učitelský úřad církve, který má úlohu rozněcovat a oživovat víru. Je to možné skrze dar neomylnosti v otázkách víry a mravů. Víra je na prvním místě darem, který je třeba prohlubovat. Dle příkazu Božího je víru třeba také sdělovat a předávat. A způsob předávání už úzce souvisí s programem pastorálního působení. Duchovní správce nebo pastorační asistent by měl srozumitelným způsobem vysvětlit členům církevního společenství jejich úkoly a poslání. Měl by dát odpověď na otázky: Kdo?, Kdy?, Kde? Jak? a Za co? Bohužel se často mluví na prvním místě o scházejících prostředcích a zapomíná se na to, co je opravdu důležité. Definice pastorální teologie zní: Je to teologie nových odpovědí víry na zjevující se pravdu Boží v podmínkách světa v církvi. Aby mohla správně fungovat pastoraace je nutné porozumět dřívějším událostem. Jinak řečeno hledat odpověď na otázku, co mělo vliv na současný stav farnosti, kongregace nebo jakéhokoliv církevního společenství. Abychom to mohli lépe pochopit, chci odkázat na slova kardinála J. Meisnera . Kardinál radí, že dřív než kněz nastoupí do své farnosti, měl by si udělat „obrázek o duchovní topografii obce a ptát se sám sebe, jací duchové ovládají tuto farnost. Kdo jsou ti, kteří formují názory, kteří produkují to, co je ve vzduchu, co všichni vdechujeme?“¹²⁴ Je důležité poznat kladné a záporné vlastnosti farnosti, samotnou spiritualitu předávanou z pokolení na pokolení, je třeba zjistit, jestli nevznikla během let nová hnutí, která dělají zmatek ve víře katolické církve. Pokud se udělá takový kritický pohled na skutečnou situaci farního společenství, lze pak najít odpověď na tak časté pastorační neúspěchy ve farnostech, je možné, že bychom se jim mohli také vyhnout.

V konstituci „*Gaudium et spes*“ je definice církve vyjádřena jako společenství lidí sjednocených v Kristu, vedené Duchem Svatým při svém putování do Otcova království. Je to společenství, které přijalo zvěst o spáse, kterou má předávat všem lidem¹²⁵. K tomu, abychom jednoduše vysvětlili poslání církve je

¹²⁴ Kardinál Joachim Meisner v rozhovoru se Stefanem Rehderem, *Dívat se srdcem. Šance a úkol církve na počátku třetího tisíciletí*. 1. vyd. Kostelním Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002. s.49

¹²⁵ Srov. GS 1. citováno z *Dokumenty 2. vatikánského koncilu*. s. 183.

možné užít schéma: „odesílatel - posel - adresát“. Na počátku poslání církve stojí Bůh, který skrze Ježíše Krista v Duchu Svatém působí spásu člověka. Spása se uskutečňuje v církvi, která je Božím plánem vzniklém v Otcově srdci. Může se stát, že ve vztahu odesílatel - posel - adresát nastane nějaký šum, který pokazí dobro komunikačního spojení. Třeba posel zapomene na adresáta, zapomene komu je poselství určeno nebo zapomene na poselství anebo je ještě jedna možnost, že zapomene na to, že je poslaný. Toto schéma lze použít také na jiné skutečnosti. Vezměme si přikázání lásky Boha a bližního. Schéma by mohlo vypadat takto: odesílatel - Bůh, posel - člověk, adresát - bližní. Teď bude člověk, který se soustředí jen na Boha a přehlídí potřeby svých bližních, jen pouhým fanatikem. Člověk, který je zahleděný jen do sebe, se vejde do kolonky egocentrismu. A co když se člověk zcela nasadí pro druhé a zapomíná úplně na sebe, nebude to forma sebedestrukce?

Cílem pastorálního působení je spása člověka, tu však působí Bůh, úkolem člověka je otevřít své srdce a umožnit tak Bohu realizovat jeho plán. Realizace Božího plánu může mít mnoho forem. Jednou z nich se může stát dobrovolnictví. Proč je dobrovolnictví tak důležité? Zda se mi, že podle nejnovějších statistik¹²⁶, strategie města Kravaře a hlavně farnosti by se měla zaměřit na lidi staré a vytvořit plán pomoci těm, kteří za několik desítek let budou potřebovat podporu nejen ze strany rodiny, ale celé společnosti města Kravaře. Myslím si, že všeobecné vědomí o dobrovolnické službě by mohlo být prvním krokem ve vývoji pastorální služby. Dobrovolnictví má své kořeny v křesťanské morálce, z křesťanského hlediska se jedná o lásku k bližním. Právě díky charitě a dobrovolnictví se církev zpočátku tak rychle rozšiřovala. V České Republice, stejně jako ve všech postkomunistických zemích se dobrovolnictví velmi liší od zemí Západu. Na Západě je spíš vnímáno jako občanská povinnost. Bohužel ve společnosti se silně uhnízdló přesvědčení, že každá lidská činnost, aktivita, by měla být hmotně vyjádřena. Z tohoto důvodu je velká nouze o lidi, kteří by chtěli dělat něco dobrého pro druhé bez nároku na odměnu. Dobrovolníkem je ten, kdo neváhá obětovat část svého volného času k pomoci potřebným. Církev má v otázce dobrovolnictví pořad ještě nevyužitý potenciál. Dnes také platí Kristova slova o synech tohoto světa, jenž jsou prozíravější než synové

---

¹²⁶ Srov. textová příloha tabulka č. 1.

světla (srov. L 16, 1-9). Dnes je v církvi zapotřebí koordinátorů, kteří vnímají potřeby lidí ve farnosti. Koordinátorů může být nespočet, tolik, kolik mají lidé nenaplněných potřeb. Zde je třeba říci, že všechny oblasti poradenství by měly úzce spolupracovat s koordinátory dobrovolnických skupin. Důležitou součástí tématu je získávání nových dobrovolníků, v tom nám může dnes pomoci internet, který je výborným pomocníkem také při hledání finančních prostředků, bez nichž se pastorační práce určitě neobejde. Naplňovat poslání církve znamená zapojit co největší počet lidí, kteří si budou všímat potřeb lidí kolem sebe a pracovat na společném dobru. Posláním církve a posláním lidí v církvi je stát se solí země a světlem světa (srov. Mt 5,13-16). Člověkem, který se stal pro druhé světlem světa a solí země byl zakladatel kongregace Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova. O. Viktor Braun svým příkladem dovedl zapálit v mnoha lidských srdcích lásku k Bohu. Právě díky dobrovolnictví byl možný vznik kongregace.

4 Pastorační situace v době působení sester v minulosti a dnes

V této poslední kapitole se budeme zabývat přímo pastorační činností sester Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova. Tuto jejich činnost rozdělíme do třech etap: od začátku do roku 1950, po návratu v roce 1991 a ukončíme dobou současnou.

4.1 Pastorační situace sester v období 1905 – 1950

Nejprve si povězte, co všechno se dělo v letech 1905-1950 v klášteře sester, k čemu byly využívány prostory a jak svoji spiritualitu předávaly farníkům.

Hlavním posláním kongregace bylo poskytování pomoci nemocným. Řeholnice zajišťovaly ošetrovatelskou a zdravotní službu. Sestry navštěvovaly nemocné domácnostech, včetně nočních služeb. Noční služby měla na starosti s. M. Stefanie (Josefa Golan). O tom vyprávějí naši farníci. P. Jan Raida říká, že když se jeho maminka vrátila z nemocnice, jedna sestra přicházela v noci k nim domů a věnovala se jí. Další svědectví obětavé služby, ale také umění léčit uvádí v rozhovoru p. Anna Raidová.¹²⁷ V povědomí lidí z Kravař bylo známo, že k sestrami se chodilo s každou nemocí. Jak říká p. Raida: „Sestry byly jako půl doktora“. Lidé vyjadřovali různými způsoby svou přízeň, dokonce se stalo, že svým dětem dávali jména sester, aspoň o takovém případě víme. O tom také vypravuje p. Raida. „Můj bratr se jmenuje Egbert, a to bylo podle sestřičky Egberty. A těch Egbertů je na světě asi 10. Máma věděla, že byla sestřička Egberta a chtěla mít Egberta.“¹²⁸ Sestry se aktivně zapojovaly k pomoci chudým. Těchto lidí v Kravařích neubývalo. Krátce po vypuknutí 1. světové války byla v budově kláštera zřízena tzv. polévková kuchyně pro chudé děti a rodiny. Náklady na vyvařování převzal spolek

¹²⁷ Z rozhovoru s p. Raidovou máme možnost se dozvědět, jak dalece se lidé mohli spolehnout na řádové sestry v těžkých nemocech. „Já si osobně pamatuji, že když jsem měla devět nebo deset roků, tak jsem dostala spálu, a nebyl žádný penicilin; takové věci nebyly. Tak se šlo do kláštera – k sestřičkám - a tam se sestra ptala, jestli má maminka bílé vajíčka. Ty se smáčely se skořápkami v citrónu, rozmixovaly se i s těmi skořápkami, vše se úplně rozpustilo a byl to lék. Musela jsem to pít půlku ráno a půlku večer. A právě ta sestřička řekla potom mamince: „To jí zachránilo život, je úplně zdravá, to byla těžká nemoc...“ Rozhovor proveden 12.1.2011.

¹²⁸ Sestra Egberta Brill zemřela 5 března 1996.

vlasteneckých žen, vaření a rozdělování stravy zajišťovaly sestry. Vzorně vybavená a vedená kuchyně se ve válečných letech velmi osvědčila. Pomoc chudým byla poskytována také během světové hospodářské krize.

I během 2. světové války. Většina potřebných plodů a zeleniny pocházela z klášterní zahrady. Péči o ni měla s. M. Diana. Mateřskou školu vedla od roku 1921 sestra Jona Dluhošová ze Štěpánkovic¹²⁹ a potom také s. M. Heredina Monika Onderková, rodačka z Kravař. V přízemí zadního traktu kláštera v sále s jevištěm byl vždy na divadelních představeních plný počet diváků. Divadlo se hrálo na sv. Jana Křtitele 24. 6., sv. Štěpána 26. 12. i na Nový rok. Za výtěžek mohly splatit dluhy po přestavbě, ale vždy něco zůstalo na mikulášskou nadílku.¹³⁰ Jak to vypadalo, se můžeme dočíst v knize „Kráčeli cestou dlouhou“.¹³¹ Po válce do 1950 roku, přicházely děti do kláštera v neděli po požehnání. Už v kostele společně s dětmi odříkávaly sestry modlitby k Andělům Strážným a pak všichni šli do kláštera, kde sestry pro ně měly nachystané hry, písničky a občas i pohoštění. Byl to jakoby kroužek pro děti.¹³² Klášter byl vždy plný dětí. Teď už jako dospělí vzpomínají, že rádi chodili do kláštera a to se pomodlit v kapli, nebo hrát si nebo houpat se na houpačce, která děti přitahovala nejvíce. Jedna s našich farnic p. Ruth, takto vzpomíná na sestry: „Do kláštera jsme často chodily, sestra se o nás starala. Jednou se mne zeptala, jestli mám něco pro mámu na „Muttertag“; já jsem řekla, že ne. Po

¹²⁹ Viz. obrázek č. 41.v obrazové příloze.

¹³⁰ Viz. obrázek č. 42.v obrazové příloze.

¹³¹ Srov. STOKLASA, Herbert. *Kráčeli cestou dlouhou*. 1. vyd. Město Kravaře: Tiskárna František Maj, 2006.s.90. „Uběhl truchlivý podzim a na prahu Vánoc, ve středu 19. prosince 1923 dopoledne, se v sále mateřské školy, umístěné v klášterní budově, konala slavnost vánočního stromku. Malí školáčky ji zahájili recitačním pásmem a pak pro přítomné rodiče zahráli dojemné představení „Vánoce sirotka“. Vydařené setkání rodičů s jejich „drobečky“ vyvrcholilo po setmění. Děti plné napětí očekávaly už netrpělivě u zářícího stromečku, čím je štědrý Ježíšek obdaří. Dárky se dostaly na každého, a tak odcházely šťastně a spokojené s rodiči domů.“

¹³² Příklady modliteb pocházejí s brožurky pro děti „Ježíšek a anjel strážce“, soukromé sběry farníků. Některé modlitby z té doby: „Svatý strážný anjelíčku, vod' mne stále za ručičku, aby mocí Pána Krista, duše má vždy byla čistá.“, „Sladké Srdce Páně, skryj mne ve Svě ráně; Ty, můj Bože, láskou Svou roznět k lásce duši mou.“, „Anjele můj, dobře vím, že jsi u mne, i když spím; dejž mi krásný, svatý sen, probud' mne, až bude den“, „Anjele můj, ty mne chraň, proti zlému škůdci braň; ukazuj mi pravou cestu vedoucí mne k nebes městu“.

chvíli mi sestra donesla květináč s květem pěkně rozkvetlým, který jsem mohla věnovat mámě“.¹³³ Byla to jen maličkost, ale vzpomínka na sestry zůstala v paměti dodnes. Dobrota a cit pro druhé byla metodou výchovy dětí. Během týdne byly sály v klášteře zaplněné chovankami. Z vypravení p. Růženy Kaufmanové, která chodila do Kravař z Dvořiska pouze jeden rok, se dozvíme, že jeden týden bylo vyučování šití, další zas pečení. Sama vzpomíná na sestry: „ Naučila jsem se od nich hodně. Opravdu hodně. Ty holky tady z Hlučínska, ty tam chodily 3 roky, no ale já jsem nemohla; my jsme byly dvě holky a matka chtěla, abychom se aspoň něco naučily.“¹³⁴ Sestry se svými chovankami chodily pěšky na poutě do Hrabyně. Jak vzpomíná p. Kaufmanová, byly to zas jiné sestry, ne ty které znaly ze školy. Spolu se sestrami šlo 15-17 děvčat. Sestry od začátku svého působení ve farnosti v pastorační práci s mládeží používaly metody, které byly známé v církvi. V té době se v církvi velmi rozšířilo mariánské sdružení pro děti a mládež.

Historie toho sdružení nebo existující pod názvem asociace je původem z Francie, z Paříže.¹³⁵ Sdružení bylo odpovědí na zjevení, které se událo v roce 1830 v kapli na Rue du Bac sestře Kateřině Laboure z řádu Sester Milosrdenství¹³⁶. Ve zjevení Panna Maria vyjádřila své přání: „Chci, aby vzniklo Sdružení dětí Marie“. Tento úkol byl dokončen zповědником sv. Kateřiny, o. Aladelem. On se také přičinil vytvořením „Zázračných Medailonek“ a bděl nad celou formací mládeže; k tomu také vydal brožuru obsahující stanovy sdružení. První komunita vznikla v Beaune v roce 1838 a 1845 roku vznikla první skupina v Paříži. V roce 1847 papež Pius IX. schválil Sdružení dětí Marie. V krátkém čase začalo sdružení fungovat v celé Francii a dalších zemích. Charakteristickým znakem Sdružení dětí Marie se stal Zázračný medailonek s nadpisem: „O, Maria, bez hříchu počatá, oroduj za nás, kteří se k Tobě

---

¹³³ Rozhovor za účelem diplomové práce ze dne 7.9.2010.

¹³⁴ Rozhovor za účelem diplomové práce z dne 2.12. 2010.

¹³⁵ Srov. Wspólnoty diecezjalne [online]. 13.02.09 [cit. 2011-03-27]. Diecezja Gliwice.

Dostupné z WWW: <<http://www.kuria.gliwice.pl/dm/index.php?numer=1&art=7>>.

¹³⁶ Sestry Vincentky, Milosrdné sestry sv. Vincence de Paul, kongregace sester založena, aby se věnovala službě nemocným, postiženým a sociálně ohroženým, vice

[Http://www.vincentky.cz/](http://www.vincentky.cz/) [online]. 2011 [cit. 2011-03-27]. Vincentky. Dostupné z WWW:

<<http://www.vincentky.cz/>>.

utíkáme“.Sdružení má charakter církevní, světský, mariánský a služebný. Její členové se aktivně a zodpovědně podílejí v životě a práci místní církve-diecéze a farnosti. Panna Marie je vzorem a věřící v ní vidí inspiraci a pomoc na cestě víry a služebné lásky. Sdružení má charakter světský – to znamená, že shromažďuje děti a mládež, a služebný, znamená, že plnit své apoštolské poslání mezi mladými a nejchudší lidmi. Cílem sdružení je vzdělávání ve víře a modlitbě. Děti a mládež se snaží o lepší prožití Eucharistie, znalost Božího Slova, prohlubuje a poznává Marii inycnosti a rozšiřuje úctu k Panně Marie skrze nošení a propagování Zázračného medailonku. Samotný medailonek je pozváním na cestu věrnosti a přátelství s Bohem. Na medaili připomíná Panna Marie svou aktivní účast v dějinách naší spásy. Je to žena, která rozdrtila hlavu hada, symbol hříchu. Její otevřené ruce směrem k zemi vyjadřují její laskavost a péči o lidský život, její neustálou přítomnost a připravenost sloužit svým dětem. Zázračný medailónek je symbolem plánu spasení lidstva, příslibu nové země jako Božího daru a úkol pro lidi dobré vůle. Je to předpověď království lásky, spravedlnosti a míru, ve kterém už nebude utlačování nebo utlačovatele. Paprsky na medailích jsou symbolem milosti, které Maria nám nabízí. To jsou paprsky osvětlující svět roztrhaný chudobou, válkami, násilím, sobectvím a pýchou, ale je světem již osvobozeným Ježíšem Kristem, který z lásky k člověku přijímá utrpení a smrt, čehož symbolem je Nejsvětější Srdce Ježíšovo. Písmeno „M“ na kříži symbolizuje Marii Matku Božího Syna, která nám ukazuje cestu k Ježíši přes nesení každodenního kříže. Dvanáct hvězd je připomínkou toho, že stát se křesťanem znamená žít z víry ve společenství s ostatními. Marie je matkou církve, která nás přivádí dohromady jako kdysi ve večeřadle apoštoly. Přijetí nových členek do sdružení se konalo vždy 8. prosince na svátek Neposkvrněného Početí Panny Marie.¹³⁷ Zázračné medailonky byly slavnostně předávány na mši svaté podle let a formace až na konec zůstanou u ocenění poslední modrou stužkou. Po dosažení všech stupňů formace je členka připravená, aby se stala koordinátorkou pro nové, mladší členky, a převzít odpovědnost za společenství mládeže. Jak už bylo řečeno, sestry v Kravařích převzaly tu formu pastorače. V Kravařích „Mariánská družina“,

---

¹³⁷ Viz obrázek č. 43.v obrazové příloze.V získávání materiálu k této práci mi vyšli vstříc farníci, kteří velmi ochotně vzpomínali na minulou dobu.

jak se jí říkalo, byla založená roku 1915. Ze začátku probíhaly zatím neoficiální setkání a po dvou letech činnosti byla legitimována jako Mariánská Kongregace pro svobodné dívky a děti do 14 let. V roce 1917 bylo už 70 až 80 členek. Paní Marie Žídková, nastoupila do sdružení v roce 1942 a byla její poslední koordinátorkou. Členky se během působení sester pravidelně setkávaly v klášteře na formačních setkáních vždy 1x za měsíc, kde prohlubovaly své náboženské znalosti. Jednou z knih, kterou sestry používaly byla kniha o mariánských legendách.¹³⁸ Ten, kdo patřil do sdružení měl povinné se modlit každé ráno 3x Zdravas Maria a modlitbu Zdravas Královno, večer také 3x Zdravas Maria a Pod ochranu tvou. Paní Marie vzpomíná, že v každou první neděli v měsíci bylo odpoledne požehnání s průvodem v kostele. Postupně za sebou šly děti – kluci i děvčata - z Mariánské Kongregace a Čestná Stráž. Dvě ostatní sdružení nesly v průvodě své prapory. Prapory, které také byly plodem práce sester a rukodělní sekce, byly využívány také na ostatní slavnosti, jak na kravařský odpust' nebo slavnost Božího Těla a Krve Páně.¹³⁹ Prapory si u sester také objednávaly různé spolky, například prapor Kravařského dělnického spolku, který na líci zobrazoval sv. Josefa pracujícího s Ježíškem. Na rubové straně byly symboly božských ctností: víry, naděje a lásky, zdobené bohatou zlatou výšivkou.¹⁴⁰ Dle p. Marie byla první neděle v měsíci vždy slavnostní. Na začátku pobožnosti byla modlitba růžence, pak litanie k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu, pak průvod a na závěr požehnání Nejsvětější Svatostí Oltářní. V následující neděli byly pobožnosti kratší a obsahovaly různé litanie: ke všem svatým, ke sv. Josefovi atd.

Hlavní charisma Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova je rozšiřování kultu Nejsvětějšího srdce Ježíšova. Je několik forem ke splnění tohoto poslání. Jednou z forem je „Arcibratrstvo Čestné stráže Nejsvětějšího Srdce Ježíšova“. V Kravařích bylo arcibratrstvo založeno dne 18. VI. 1906 a kanonicky zřízeno dne 28. IX. 1929, o čemž svědčí zachovaný obrázek určený k této příležitosti.¹⁴¹ Všechno se začalo

---

¹³⁸ Viz. obrázek č. 45-47.v obrazové příloze.

¹³⁹ Viz. obrázek č. 44.v obrazové příloze.

¹⁴⁰ Srov. STOKLASA, Herbert. *Kráčeli cestou dlouhou*. 1. vyd. Město Kravaře: Tiskárna František Maj, 2006.s.68.

¹⁴¹ Na obrázku je uveden text ve dvou jazycích. „Vzácná oběť. Nebeský Otče! Na potřeby naší svaté církve a na smíření hříchů všeho světa rač' přijmouti drahocennou krev s vodou, která z rány

v prosinci roku 1862.¹⁴² Do kláštera Navštívení Panny Marie v Bourg-en-Bresse okolo Lyonu ve Francii přišla zásilka a v ní socha Nejsvětějšího Srdce Páně jako dárek od jiných sester s novoročním přáním. Sestry rády přijali pozhnanou sochu, ale Bůh měl větší plány, než jenom ozdobit kapli nebo chodby kláštera. Aby se uskutečnil ten plán, Bůh si použil jednu skromnou a zbožnou sestrou Marií Constance Bernaud od Nejsvětějšího Srdce Ježíšova. Ta kontemplativní duše intenzivně vnímala lásku Ježíšova Srdce a začala v modlitbě přemýšlet nad slovy Ježíše v Getsemanské zahradě, kde plný smutku a zarmoucení vyčítal svým učedníkům slovy: „To jste nemohli jedinou hodinu bdít se mnou? Bděte a modlete se, abyste neupadli do pokušení. Váš duch je odhodlán, ale tělo slabé“ (Mt. 26, 40 – 41). Jako duchovní dcera sv. Františka Saleského vzpomíná také na přání zakladatele řádu, který chtěl, aby místo trnové koruny obklopovaly Nejsvětější Srdce Ježíšovo koruny všech lidských srdcí. Sestra Marie Constance v těchto slovech našla způsob, jak potěšit Nejsvětější Srdce Ježíšovo a dosáhnout zadostiučinění za hříchy celého světa. Tak vznikají hodinky přítomnosti na modlitbě.¹⁴³ Zobrazené na vzoru obyčejných velkých hodin, kde je uprostřed uložen symbol Srdce Ježíšova, rozdělené na 12 hodin a vepsané do tvaru hvězdy. Nad hodinkami je uveden nadpis: chvála, láska a zadostiučinění Ježíšovu Srdci.¹⁴⁴ Dvanáct hvězd symbolizuje celý svět. Znamená, že bez ustání se za celý svět někdo modlí, bdí a vzdává chválu Ježíšovu Srdci. Hodinu bdění si každý ctitel může zvolit sám, je to hodina zvláštního spojení s Ježíšem, hodina zadostiučinění za lásku, která není přijata. Obětujeme Božímu Srdci všechno, co sami prožíváme, své myšlenky i plány, bez rezignace ze svých každodenních povinností. Místo modlitby není přesně určeno; důležité je, aby lidské srdce bylo spojeno s Božím. Zvolená hodina platí jen v okruhu 12 hodin

---

Božského Srdce Ježíšova vytekla a budiž nám milostiv. Amen (80.dni odpustků) Imprimatur arcib. konzistoře v Olomouci ze dne 5. září 1931 č. 15.909.“

¹⁴² Srov. [Http://www.sercejezusa.com.pl/historia.php?numer=01](http://www.sercejezusa.com.pl/historia.php?numer=01) [online]. 15.1.2004 [cit. 2011-03-27]. Historia kultu Serca Bożego. Dostupné z WWW: <www.sercejezusa.com.pl>.

¹⁴³ Srov. HOJNOWSKI SCJ, Jan. *Słownik kultu Serca Jezusowego*. 1. vyd. Kraków: Wydawnictwo "M", 2000.s. 226-227. Srov. [Http://www.sercejezusa.com.pl/straz.php?numer=11](http://www.sercejezusa.com.pl/straz.php?numer=11) [online]. 15.1.2004 [cit. 2011-03-27]. Straż Honorowa Najświętszego Serca Jezusa. Dostupné z WWW: <www.sercejezusa.com.pl>.

¹⁴⁴ Viz obrázek č. 49-51.v obrazové příloze.

během dne, neobsahuje noční hodiny. V době, kdy je zde noc, na jiné polokouli je den. To znamená, že pořád někdo bdí a modlitba z lidských srdcí plyne neustále. Boží plán, který právě vnímala sestra Marie Constance se uskutečnil a zveřejnil dne 13.III.1863, kdy připadal liturgický svátek pěti ran Kristových jako nova forma uctívání Nejsvětějšího Srdce Ježíšova potvrzená souhlasem papeže Lva XIII. Kdo se chce stát členem čestné stráže by si měl zvolit jednu hodinu, aby při obvyklých činnostech pamatoval a bděl při Nejsvětějším Srdci Ježíšově, obětoval Jemu svou lásku na úmysl zadostiučinění. Kromě vlastní úmyslů lze přidat také úmysly určené podle hodin. Tak v hodině od 12.00 do 13.00 hod. odpoledne se modlíme za církev, papeže, biskupy, kněze, semináře a noviciáty; od 13.00 do 14.00 hod. za národy, vlády, mír a porozumění; od 14.00 do 15.00 hod. za velké instituce: politické, občanské a sociální; od 15.00 do 16.00 hod. za obrácení hříšníků a těch, kteří jsou vzdáleni od víry; od 16.00 do 17.00 hod. za výuku a vzdělávání mládeže, učitele, volby zaměstnání a povolání; od 17.00 do 18.00 hod. za zaměstnání a sociální a ekonomické problémy s tím spojené; od 18.00 do 19.00 hod. za osoby ustarané, náchylné k pokušení a těžkým zkušenostem; od 19.00 do 20.00 hod. za rodiny, otce a matky, křesťanské manželství a snoubence; od 20.00 do 21.00 hod. za katolické mise, misionáře a všechny práce charity; od 21.00 do 22.00 hod. za nemocné a umírající; od 22.00 do 23.00 hod. za duše v očistci, zemřelé členy Čestné stráže; od 23.00 do 24.00 hod. za kralování Nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

Členem stráže může být každý věřící, také nemocní a senioři, kteří nevycházejí z domu. Je možné své předsevzetí nahlásit do centra „Čestné Stráže“ v daném státě nebo přímo sestřím Navštívení Panny Marie v Paray-le-Monial, není to záležitost, která platí pod hříchem. Sv. Markéta Marie Alacoque říkala, že vše má být plodem lásky nikoliv přinucení. Členové Čestné stráže mají také své povinnosti, je to mezi jinými věrně plnění své hodiny rozjímání při Ježíšovu Srdci, podílení se na adoraci dle možnosti společně nebo individuálně během svaté hodiny, účast na mši svaté s úmyslem zadostiučinění v první pátek v měsíci, šíření úctu k Božímu Srdci a zúčastnění se měsíčních formačních setkání. Vzorem pro členy arcibratrstva je Maria, Matka Ježíšova Srdce, sv. Jan Apoštol a sv. Máří Magdaléna Jsou to svatí, kteří první plnili stráž při Srdci Božího Syna. Za svou věrnost přijali oni nejvyšší

ocenění, byli přítomni při otevření Nejsvětějšího Srdce a mohly se dívat na milosti vycházející ze srdce propíchnutého oštěpem, na rodící se církve. Církev, ve které se také i dnes dokonává spása lidského pokolení. Také dnes Spasitel hledá milující lidi, kteří by ho chtěli potěšit a svou láskou usmířit lhostejnost a nevděk ostatních. To velké přání Ježíšova Srdce dobře pochopily sestry v Kravařích a proto neváhaly ihned po příchodu do Kravař šířit tu formu úcty Nejsvětějšího Srdce. Svou misii plnily s velkou horlivostí ve službě lásky k Bohu a lidem.

Tradici, kterou zavedly sestry Kongregace Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova a která přetrvává do dnešní doby, je oslava slavnosti Krista Krále. S takovým jevem se nesetkáme v širokém okolí, jen v Kravařích mezi hodinou 18.00 a 19.00 lidé v oknech svých domovů rozsvěcují svíčky, aby v modlitbě uctili a otevřeli své srdce Kristu Králi.

Slavnost Krista Krále zavedl do liturgického kalendáře papež Pius XI. encyklikou „*Quas Primas*“ z dne 11.12.1925, na konci jubilejního roku. Papežská encyklika byla odpovědí na silné ateistické a sekulární trendy, které byly v té době velmi oblíbené. Ukázala na Krista jako na Krále, který má plnou vládu a pravomoc nad člověkem a světem. Papež nařídil, aby ve všech kostelech byly v ten den, po hlavní bohoslužbě, před vystavenou Nejsvětější svátostí recitovány litanie k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu a proveden akt zasvěcení lidstva Nejsvětějšímu Srdci. Zpočátku byla slavnost slavena poslední neděli v říjnu. Po liturgické reformě v roce 1969 byla slavnost přesunuta na poslední neděli církevního roku. Slavnost Krista Krále poukazuje na konečný cíl lidského života, na spojení s Bohem v království lásky. Je to království plné pokory a poslušností Bohu. Poslušnosti až k smrti. Panování Krista, je to panování ve smyslu služby a obětování života pro ostatní.

O zvyku svícení v Kravařích si můžeme přečíst v knize pana Herberta Stoklasy „*Kráčeli cestou dlouhou*“¹⁴⁵. Jak bylo už řečeno v encyklice „*Quas primas*“ papež Pius XI. přikázal na slavnost Krista Krále, aby se v ten den lidé zasvětili Nejsvětějšímu Srdci. Poslední neděli v říjnu bylo toto zasvěcení provedeno také

---

¹⁴⁵ Srov. STOKLASA, Herbert. *Kráčeli cestou dlouhou*. 1. vyd. Město Kravaře: Tiskárna František Maj, 2006.s.98.

v Kravařích. Ale nejen to. Z vyprávění jedné sestry, která se před touto slavností vrátila z Vídně, se pan farář Jurečka dozvěděl, že lidé ve Vídni měli nařizeno svítit v oknech svíčky, aby tak uctili nějakou významnou událost císaře.¹⁴⁶ Nevíme, jak mohl probíhat tento rozhovor, můžeme tušit, že děkan Jurečka se zamyslel nad tím, co řekla řadová sestra a v duchu si pomyslel: „To se dělá pro císaře, který je jen člověkem, my to uděláme pro Krista Krále, který je Bohem“. Potom se rozhodl, že v neděli Krista Krále se ve farnosti bude v oknech svítit jednu hodinu večer (od 18.00 – 19.00). Navrhl, aby se rodiny v tuto dobu shromáždily ke společné modlitbě. Jak říká p. Stoklasa: „Řadovým sestrám tedy slouží ke cti, že se tento náboženský obyčej slaví v našem městě od roku 1925 až do dnešních dnů“.¹⁴⁷

Slavnost Krista Krále je také patronátním svátkem katolického svazu mládeže a myslím si, že není náhodou, že už tři roky za sebou, od 2008 roku, den před slavností, se v Kravařích setkává mládež z děkanátu na tzv. „církevní Silvestr.“

4.2 Působení po pádu komunismu

Zde se podíváme, jak vypadala pastorační situace po návratu sester zpět do Kravař. S jakými překážkami se musely smířit, aby dílo o Viktora Brauna mohlo se nadále rozvíjet.

Dva roky po sametové revoluce 26. 9. 1991 roku přišly do Kravař dvě sestry: s. M. Vera a s. M. Veronika. Po devíti měsících byla s. Veronika odvolána do Vídně na funkci mistrové postulátu. Aby mohl klášter v Kravařích fungovat, musela být provedena jeho přestavba, nad kterou bděla s. M. Vera. Co o začátcích říká sama sestra? Vzpomíná na ně v korespondenci.¹⁴⁸ První věc, kterou sestra zjistila, že zde

¹⁴⁶ Není jisté o jakou událost se jedná, někteří z farníků vzpomínají, že pravděpodobně to byl svátek císaře. Kravařský kronikář, p. Herbert Stoklasa zmiňuje, že „vyjadřuje tento zvyk dřívější vítání světských králů při jejich příjezdu“, tamtéž.

¹⁴⁷ Srov. tamtéž. Abych nějakým způsobem dokázala, že je tomu tak, poprvé jsem se v tuto večerní hodinu na Slavnost Krista Krále projela městem v roce 2009. Viděla jsem světla v mnoha oknech, viz obrázek č. 52. V roce 2010 jsem udělala totéž a situace byla stejná, viz obrázek č. 53-61.

¹⁴⁸ „Po letech 1989 – 1991 se lidé ještě velmi báli, o novotách chtěli slyšet a mluvit málo; mysleli si, že komunistická doba se vrátí, byli opatrní, ale chodili hodně do kostela. Moc nám pomáhali kněží z Polska, kteří přinášeli nové věci, třeba Roráty, Adorace, Velikonoční procesí okolo kostela, ministrování od 1. třídy - za jeden rok jsme měli 25 ministrantů. Ze začátku jsem se také starala

není chudoba jako taková, ale spíše duchovní, způsobena čtyřicetiletou marxisticky-leninskou ideologií. Do kláštera v Koutech přišla 21.srpna 1992 s. M. Benedikta. Teď se už spolu věnovaly přípravě dětí k 1. svatému přijímání,¹⁴⁹ pracím s mládeží, přípravě slavností během církevního roku. Sestry s pomoci tehdejšího kaplana o. Řehoře se podílely na tom, aby výchova dětí v místní mateřské škole, která měla státní charakter, byla vedena v křesťanském duchu.¹⁵⁰ Zodpovědně vybíraly náboženská témata, výukou a pomocí nástěnek podporovaly děti v jejich, ačkoliv dětském, vyžívání ve víře. Od začátku děti spolu s učitelkami nacvičovaly divadelní hry o narození Ježíška a to se koná dodnes.¹⁵¹ Velikou pomocí pro školku byla také finanční podpora. Sestry pořídily stolní hry a stavebnice, elektrické varhany. Slavnostně byl prožíván svátek Andělů strážných, kdy děti navštívily kostel v Koutech, aby tam dostaly od pana kaplana „andělské požehnání“. Pro veřejnost byl v mateřské škole připraven den otevřených dveří, děti uvedly pro maminky a babičky zajímavé pásmo na Den matek a vždy radostně oslavovaly Den dětí. Všechny aktivity pro děti a také spolupráce se sestrami přetrvala dodnes. Od 1. září 1992 je to Mateřská Škola s křesťanským zaměřením.¹⁵²

Sestry neustále pracovaly ve výchovné oblasti a nezaměřovaly se jen na děti. Tak, jako tomu bylo v prvním etapě působení sester v Kravařích, tak i teď v Koutech sestry otevřely svůj dům pro mládež.¹⁵³ Jedenkrát týdně se mládež scházela na tzv. „spolčo“, kde zpívali, modlili se, mohli shlédnout zajímavé filmy (o misiích, biblické příběhy a jiné). Dívky se učili plést, háčkovat, vyrábět různé ozdoby např. svícny. Bylo zvykem ve farnosti, že lidé o Velikonocích pekli beránky, které pak mládež roznášela do domovů opuštěných, nemocných starých lidí. Sestry tyto aktivity podporovaly, protože věděly, že důležité je vytvořit si vztah se starými a nemocnými lidmi. Velký úspěch nejen v Kravařích, ale i v okolních vesnicích měla

---

o domácí péči. Měla jsem několik nemocných, které jsem denně chodila umývat.“ Soukromá korespondence za účelem diplomové práce z 16.3.2010

¹⁴⁹ Viz. obrázek č. 65.v obrazové příloze.

¹⁵⁰ Srov. Unter uns! Mitteilungen der Dienerinnen des heiligsten Herzens Jesu. Heft nr. 159. 06.1997.

¹⁵¹ Viz. Obrázek č. 70. v obrazové příloze.

¹⁵² Život v mateřské škole v současné době představuje obrázek č. 69 v obrazové příloze.

¹⁵³ Viz. obrázek č. 62.v obrazové příloze.

divadelní představení, které s. Vera nacvičovala s mládeží.¹⁵⁴ Mládež se díky společným aktivitám více vzájemně poznávala, spoléhala na sebe navzájem, ale především na Boha.¹⁵⁵ Vraťme se však ke vzpomínkám s. M. Very, která stručně hodnotí tu činnost. „Dvakrát do roka jsme s mládeží jeli do hor na tábory!¹⁵⁶ V létě a v zimě. Bylo to fajn! Nacvičovali jsme vánoční hry, které jsme hráli v každém kostele našeho děkanátu. Každý církevní svátek jsme oslavovali. Tomáš se staral o děvčata se zpěvem v Koutech a v Kravařích paní Guldová. Dostali jsme v Kravařích nové zvony, které mládež přivítala recitačním pásmem. Byly jsme za naši práci městem vyznamenány.“ V únoru 1994 s. M. Benedikta odjela do Rakouska a sestra M. Vera zde nějakou dobu působila sama, ačkoliv to neomezilo její působení, protože jak sama sděluje: „V 1994 jsem pak nastoupila do zaměstnání ve škole. Vyučovala jsem náboženství od 1. do 5. třídy. Měla jsem někdy i 18 hodin týdně. Učila jsem v Kravařích i v Koutech.“ Malý dorost v kongregaci nedovolil poslat větší počet sester, ale přesto kratší nebo delší dobu sestře Veře pomáhalo několik sester, většinou ze sousedního Polska. Byly to: s. M. Daria, s. M. Lidia, s. M. Damaris, s. M. Andrzeja, a až do rozloučení se s. M. Verou, která 1.3.2007 po dlouholetém působení v Kravařích - Koutech odcházela do Vídně, s. Alexandra (od 17.10.2004 doposud). Mezitím do kláštera nastoupily kandidátky: slečna Zuzana a Jana a přímo na formaci do Rakouska nastoupily tři slečny, všechny původem z Koutů. Během formace přijely řadová jména: s. M. Klára, s. M. Margareta a s. M. Samuela, pak další dvě: s. M. Zuzana a s. M. Magdalena ze Služovic. Ale vraťme se ještě k pastorační práci ve farnosti. Zde bych uvedla aspoň některé aktivity a akce od 1992 až do roku 1997. Během prázdnin 1992 se uskutečnil pobyt s ministranty v Hradci nad Moravicí, mládež se zúčastnila setkání na Velehradě, část děvčat z Kravař jela na pobyt do kláštera v Mödlingu v Rakousku, (podruhé navštívili Modling v roce 1994). V 1993 ministranti, schola a mládež jeli na tábor do Krkonoš, stejně i o rok později. Navštívili poutní místa Cvilín u Krnova- září 1993

---

¹⁵⁴ Viz. obrázek č. 64.v obrazové příloze.

¹⁵⁵ Jak vnímala příchod sester do Kravař mládež? Na mou prosbu o napsání svých pocitů odpověděla p. Markéta Rzehulková. Viz. text č. 5.v textové příloze.

¹⁵⁶ Viz. obrázek č. 63.v obrazové příloze.

a Svatý Hostýn - květen 1995. V květnu 1997 putovala mládež za svatým Otcem Janem Pavlem II. do Hradce Králové.

Od 1.3. 2007 se novou představenou stala s. M. Edyta z Polska a 19. 8. 2007 nastoupila na své působiště rodačka z Kravař, s. M. Margareta. Tím, že se novou představenou stala sestra ze sousedního Polska, začala se také intenzivnější spolupráce s polskými sestrami. Společným dílem byla duchovní obnova pro dívky od 16 let, která se konala od 3. - 5. 10. 2008 v klášteře v Kravařích - Koutech. Tématika duchovní obnovy zněla: „ Nakonec mé Neposkvrněné Srdce zvítězí.“ a projednávala hlavně poselství Panny Marie z Fatimy. Setkání se zúčastnilo 15 dívek z Polska a 10 z Česka. V pátek byla duchovní obnova zahájena přednáškou o Nejsvětějším Srdci Ježíšovu, kterou přednesl kaplan z Kravař, o. Tomáš Čirž. Přednáška proběhla během pravidelného „spolča“ a sešlo se na ní 35 mladých. Druhý den a tou byla současně první sobota v měsíci, se všechna děvčata společně seznamovala s poselstvím, které Panna Marie předala dětem z Fatimy¹⁵⁷. Dopoledne se děvčata účastnily mše sv., kterou odsloužil o. Mariusz Banaszczyk z Velké Polomi. Duchovní obnova se ukončila v neděli společnou fotkou.¹⁵⁸ Z pravidelných pastoračních aktivit, které se prostřednictvím sester konají ve farnosti lze zaznamenat již uvedené setkání mládeže. Od 1.10.2008 se každou středu pravidelně v prostorách kláštera setkávají také děti, které společně se s. M. Margaretou zpívají, hrají, dělají výrobky, před adventem společně vyrábějí lucerničky na mše sv. rorátní apod.. S. M. Margareta několikrát doprovázela mládež z naší farnosti na zimních a letních táborech a to jak v Pohoří u Oder , tak též na Slezské Hartě a s.M. Alexandra se účastnila františkánského setkání mládeže na Cvilíně u Krnova. Duchovní pastorece sestry uplatňují ve svém zaměstnání, které je zároveň jejich povoláním. Sestra M. Edyta, jako představena společenství sester má na starosti chod společenství a budovu kláštera, sestra M. Margareta pracuje jako učitelka zdejší MŠ s křesťanských zaměřením. Sestra M. Alexandra pracuje jako pracovník sociálních služeb v Domově pro seniory sv. Hedviky.¹⁵⁹ Pomoc starším,

¹⁵⁷ Viz obrázek č. 66 v obrazové příloze.

¹⁵⁸ Viz obrázek č. 67-68.v obrazové příloze.

¹⁵⁹ Viz obrázek č. 80. v obrazové příloze. Společné foto u vchodu do kláštera.

nemocným a umírajícím je jedním z úkolů které nám zanechal o. Viktor Braun, a proto vždy bude prioritním úkolem našeho působení. Sestra v Domově pro seniory kromě volno-časových aktivit¹⁶⁰, společných výletů¹⁶¹ a pravidelných programů, pomáhá s přípravou na mši sv, které jsou slouženy každé pondělí. Zajišťuje kontakt s duchovním správcem (mimo pravidelná setkání) všech vyznání, dle potřeb klienta (podle přání také evangelickou Večeří Páně), zajišťuje společnou modlitbu¹⁶², četbu biblických příběhů, duchovní podporu umírajícím a hlavně přítomnost v důstojném doprovázení na sklonku života. Pokud mám alespoň stručně porovnat práci sester v minulosti a nyní, musím podotknout, že se příliš neliší. Dál pokračujeme v tom co započaly naše sestry v roce 1905.

4.3 Farnost Kravaře a misie na Filipínách

Mohlo by se zdát, že Filipíny a Kravaře spolu nijak nesouvisí, ale není tomu tak. Zde se dozvíme, jak společenství sester Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova v Kravařích může spolupracovat s tak vzdálenou částí zeměkoule jakou je provincie Kalinga – Apoyo na Filipínách a při tom podpořit misijní dílo.

Od vzniku Federace o. Viktora Brauna, v roce 2003, se sestry vídeňské Kongregace podílely na misijním díle pouze finančně. Situace se změnila, když byla založena misijní stanice Kalinga – Apoyo na Filipínách. Na této společné práci třech kongregací se podílela sr. M. Magdalena ze Služovic. Vzácné informace o tak odlehle stanici, která byla založena 8.9.2008 ze začátku sestra předala formou elektronické korespondence, a pak během prázdnin měla přednášku pro farníky. Jeden z dopisů byl zveřejněn na nástěnkách obou kostelů farnosti: v Kravařích v kostele sv. Bartoloměje a v Kravařích – Koutech v kostele sv. Mikuláše. Sestra M. Magdalena popisuje chudobu zdejších lidí.¹⁶³ Často se stává, že do nemocnice většinou přicházejí, když už je jejich zdravotní stav velmi závažný a není naděje na uzdravení. Nedostatky, které to působí, jak to vnímá, může být především skrze chybějící základní hygienické návyky, nedostatečná znalost příznaků běžných

¹⁶⁰ Viz obrázek č. 73.v obrazové příloze.

¹⁶¹ Viz obrázek č. 72.v obrazové příloze.

¹⁶² Viz obrázek č. 74.v obrazové příloze.

¹⁶³ Viz. obrázek č. 75.v obrazové příloze.

onemocnění, nedostupnost základní zdravotní péče a potřebných léků na základě materiální chudoby a velkých vzdáleností a mnoha další.¹⁶⁴ Sestra poukazuje také na problémy, se kterými se potýká mládež a mladí lidé v Kalinze – Apayo. Hlavním problémem je předčasný sex a věc s tím související - předčasné těhotenství, chybějící příprava na založení rodiny, alkoholismu, drogy a jiné výstřednosti či kmenové konflikty. O další zkušenosti z misijní stanice Kalinga – Apayo se s. M. Magdalena podělila formou interview,¹⁶⁵ o které jsem poprosila v rámci příprav materiálů k nynější práci. Některé odpovědi, se týkají naší farnosti. Po první návštěvě s. M. Magdaleny v Kravařích 24.7.2009, sestra předala naší farnosti šaty, jako výraz sjednocení vikariátu Kalinga Apayo a farnosti Kravaře. Na otázku o významu tohoto předání sestra vyjadřuje slovy: „Předání ručně tkané sukně, která je součástí typického kroje z Kalingy, má symbolizovat spirituální spojení mezi naší misíí zde v Kalinze a Kravařskou farností. Má připomínat, že tam někde za „velkou vodou“ jsou lidé, kteří potřebují naši pomoc. Toto propojení dává našim lidem nesmírnou naději. Jenom vědomí, že někde v Evropě na ně někdo myslí a modlí se za ně, je ujišťuje, že jsou někým a nejsou úplně zapomenuti.“ Pomoc však nebyla jen modlitební, naše farnost v rámci postní almužny zorganizovala sbírku pro Kalinga – Apayo, aby tím podpořila misijní dílo. Nás zajímalo, k čemu sbírka (1750 Euro) poslouží ? Dovolme ještě jednou dát slovo s. M. Magdaleně. „ Tento velkorýsý finanční obnos byl uložen a vyčkával na pravý okamžik. Ten na sebe nenechal dlouho čekat. Po několika těžkých tajfunech, které zasáhly zejména náš ostrov v říjnu loňského roku (2009), zanechaly stovky rodin bez střechy nad hlavou. Také lidé z našeho vikariátu byli postiženi. V rámci mé práce v Sociální komisi jsme vytvořili stavební projekt. Do tohoto projektu byly zahrnuty rodiny z vesnice, která leží na samém břehu řeky Chico. Jejich domky doslova odnesla voda. Z peněžního obnosu, který nám lidé poslali bezprostředně po našem apelu o pomoc, jsme byli schopni postavit osm malých zděných domků. Osm rodin tak dostalo nový bezpečný domov.“¹⁶⁶ Potom, co sestra uzavřela výše uvedený stavební projekt, dostala nový úkol. Generální představená z Londýna ji požádala, abych se ujala projektu pro

¹⁶⁴ Víz textová příloha č. 3.

¹⁶⁵ Víz textová příloha č. 4.

¹⁶⁶ Víz. obrázek č. 76-77.v obrazové příloze.

postižené děti v Cebu. V rozhovoru sestra slíbila, že znovu připraví prezentaci pro farnost, což se uskutečnilo 13. června, kde jí podruhé byla předána sbírka (640 Euro) na potřeby misie na Filipínách.¹⁶⁷ Díky sestřím Kongregace Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova farníci měli možnost aspoň v malé části zakusit čím jsou misie v tak vzdálených oblastech jako jsou Filipíny. Doufejme, že spolupráce v misijním díle bude pokračovat i nadále.¹⁶⁸

---

¹⁶⁷ Viz. obrázek č. 78-79.v obrazové příloze.

¹⁶⁸ Celý text rozhovoru je uveden v textové příloze. Na podzim se s. M. Magdalena rozhodla, že opustí kongregaci, z tohoto důvodu bude kontakt s misemi na Filipínách omezen.

Závěr

Jsme u závěru práce o působení sester Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova ve farnosti Kravaře. Pro mě samotnou, kráčení po stopách sester Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova, ke kterým z Boží vůle také patřím, bylo velmi zajímavé a poučné. Doufám, že také pro ostatní bude přínosem a obohacím. Myslím si, že působení sester mělo dobrý a trvalý vliv na zdejší farnost. Ať již vezmeme v úvahu jejich angažovanost v minulosti nebo nasazení v současnosti, zjistíme, že konaly a konají velmi záslužnou práci, jak na poli duchovním, tak i kulturním aj. Vždy se sestry zasluhovaly o to, aby farníci v jejich poslání cítili oporu a pomoc. Bylo tomu tak v dobách minulých i současných. Nutno zdůraznit, že i nyní se sestry nemalou měrou podílejí na chodu farnosti – vedou různé skupiny (dětí, mládeže, rodin atd.) – a vytvářejí tak velmi příznivé podmínky proto, aby víra rostla a sílila nejen u dospělých, ale byla vštěpována i dětem.

Mým hlavním cílem bylo dojít ke kořenům¹⁶⁹ spirituality a k aktivitám sester ve dvou etapách působení, a to v letech od roku 1905 do roku 1950 a od roku 1991 do současnosti. Poukázala jsem na tradice, které přetrvaly dodnes, a kterými žijí nejen farnost, ale celé město Kravaře. Práce je syntézou teoretické a praktické stránky kultu Božského Srdce, kterou jsem se snažila dokázat v jednotlivých kapitolách. Pokud se jedná o prameny využití v mé práci, podařilo se mi, díky otevřenosti farníků, dojít během nesčetných rozhovorů k cenným informacím, k historickým památkám a především k fotkám z minulého období. Snažila jsem se uspořádat získaný materiál, aby byl přístupný i těm, kteří budou mít zájem přečíst si tuto práci. Záměrně jsem v práci uvedla praktiky a význam kultu Nejsvětějšího Srdce Ježíšova, nejenom proto, aby se lépe pochopilo charisma sester působících v Kravařích, ale aby byla zdůrazněna nutnost proměny našeho srdce zaplaveného lhostejnosti a pohodlnosti ve víře, abychom dokázali provést „transplantaci našeho srdce“, odstranili původní, zestárlé, využití a vložili na jeho místo srdce nové, které bude otevřené Boží milostí, tak aby nastala nová civilizace, civilizace lásky.¹⁷⁰

¹⁶⁹ Víz obrázek č. 81 v obrazové příloze.

¹⁷⁰ Srov. LADAME, Jean. *Srdce Ježíšovo, srdce plné lásky*. 1. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1996. s. 97.

Prameny

- Dokumenty II. Vatikánského koncilu*. 2. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002. 603 s. Přeloženo z latinského originálu Sacrosanctum Concilium Vaticanum II: Constitutiones, Decreta, Declarationes, Romae 1966. ISBN 80-7192-467-9.
- Bible. Písmo svaté Starého a Nového zákona*. 2. vyd. Praha: Zvon, České Katolické Nakladatelství, 1991. Přeložily ekumenické komise pro Starý a Nový zákon. ISBN 80-7113-009-5.
- Misál na každý den liturgického roku*. 1. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství s.r.o., 2000. 2480 s. ISBN 80-7192-429-6.
- Denní modlitba církve. Lekcionář pro modlitbu se čtením 2*. Praha: Česká liturgická komise, 1988. 341 s.
- Katechismus katolické církve*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001. 793 s. ISBN 80-7192-488-1.
- Der ruf des Herrn. Konstitutionen. Lebensordnung der Dienerinnen des heiligsten Herzens Jesu*, Mutterhaus Wien, druck Mödling, 1985.
- Unter uns. Mitteilungen der Dienerinnen des heiligsten Herzens Jesu*. Heft nr. 159. z 06.1997.
- HAHNOVÁ, Iva. *Kravařský kostel sv. Bartoloměje oslaví stý rok své existence*. Týdeník, Naše Opavsko, (článek), Ročník VII., číslo 2. 12. ledna 1996. s. 4.
- JOCHIMOVÁ, Petra. *Vznik a rozvoj Kongregace služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova*. Olomouc, 1998. 40 s. Diplomová práce. Cyrilometodějská Teologická Fakulta Univerzity Palackého.
- LIŠKOVÁ, Věra. *Regionálně geografické studie Hlučínska*. Olomouc, 2006. 96 s. Diplomová práce. Přírodovědecká Fakulta Univerzity Palackého v Olomouci. Dostupné z WWW:<http://geography.upol.cz/soubory/studium/dp/2006/2006_Liskova.pdf>.

Literatura

- BARTNIK, Czesław St., et al. *Bóg, człowiek, świat. Ilustrowana encyklopedia dla młodzieży*. 1.vyd. Katowice: Księgarnia św. Jacka, 1991.
320 s. ISBN 83-7030-016-2.
- FRODL, Ferdinand . *Viktor Braun - nositel pochodně lásky. Život zakladatele kongregace Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova*. 1. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2005. 99 s. ISBN 80-7192-750-3.
- STOKLASA, Herbert. *Kráčeli cestou dlouhou*. 1. vyd. Kravaře: Tiskárna František Maj, 2006. 238 s. ISBN 80-86714-06-3.
- STOKLASA, Herbert. *Kravařští ve víru staletí 1*. Kravaře: Maj- Tiskárna s.r.o., 2009. 212 s. ISBN 978-80-86714-07-3.
- HOJNOWSKI, Jan. *Słownik kultu Serca Jezusowego*. 1.vyd. Kraków: Wydawnictwo "M", 2000. 289 s. ISBN 83-7221-384-4.
- POLESZAK, Leszek. *Serce Jezusa w dokumentach Kościoła. Dokumenty Magisterium Kościoła o Najświętszm Sercu Pana Jezusa od Klemensa XIII do Benedykta XVI*. Kraków: Wydawnictwo Księży Sercanów, 2006.
598 s. ISBN 978-83-89433-80-0.
- MEISNER, Joachim. *Dívat se srdcem. Šance a úkol církve na počátku třetího tisíciletí*. 1. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002. 175 s. ISBN 978-80-7195-205-3
- LÉON-DUFOUR, Xavier, et al. *Slovník biblické teologie*. 2.vyd. Praha: Academia, 2003.(originál: Paris 1970) 658 s. ISBN 80-200-1127-7.
- SALIJ, Jacek. *Rozmowy ze świętym Augustynem*. 1. vyd. Poznań: W drodze, 1999. 243 s. ISBN 83-7033-191-2.
- LADAME, Jean. *Srdce Ježíšovo, srdce plné lásky. O pravém smyslu pobožnosti Srdce Ježíšova* 1. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1996. 199 s. ISBN 80-7192-063-0
- VLČEK, Vojtěch. *Ženské řehole za komunizmu (1948 – 1989). Sborník příspěvků z konference pořádané Konferencí vyšších představených ženských řeholí v ČR a Českou křesťanskou akademií dne 1. října 2003 v kostele sv. Voršily v Praze.1.* vyd. Olomouc: Matice cyrilometodějská s.r.o., 2005. 447 s. ISBN 80-7699-195-7

[Http://www.vincentky.cz/](http://www.vincentky.cz/) [online]. 2011 [cit. 2011-03-27]. Vincentky. Dostupné z WWW: <<http://www.vincentky.cz/>>.

Wspólnoty diecezjalne [online]. 13.02.09 [cit. 2011-03-27]. Diecezja Gliwice. Dostupné z WWW: <<http://www.kuria.gliwice.pl/dm/index.php?numer=1&art=7>>.

[Http://www.sercejezusa.com.pl/historia.php?numer=01](http://www.sercejezusa.com.pl/historia.php?numer=01) [online]. 15.1.2004 [cit. 2011-03-27]. Najświętsze Serce Jezusa. Dostupné z WWW: <www.sercejezusa.com.pl>. [Http://www.sercejezusa.com.pl/straz.php?numer=11](http://www.sercejezusa.com.pl/straz.php?numer=11) [online]. 15.1.2004 [cit. 2011-03-27]. Straż Honorowa Najświętszego Serca Jezusa. Dostupné z WWW: <www.sercejezusa.com.pl>.

[Http://www.historie.hranet.cz/heraldika/pdf/pilnacek1930-381-390.pdf](http://www.historie.hranet.cz/heraldika/pdf/pilnacek1930-381-390.pdf) [online]. 7.7.2005 [cit. 2011-03-27]. Hranická historická knihovna . Dostupné z WWW: <<http://www.historie.hranet.cz/>>.

[Http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/obce/507580?OpenDocument](http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/obce/507580?OpenDocument) [online]. 2005 [cit. 2011-03-27]. Sčítání lidu, domů a bytů 2001. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/home>>.

Používané zkratky

aj. - a jiné	apod. - a podobně
atd. - a tak dál	bl. - blahorečený, blahorečená
č. - číslo	českosl. - československá
evangel. - evangelická	M. - Marie
MŠ - Mateřská Škola.	např. - například
Nejsv. - Nejsvětějšího	Nábož. - náboženská
pozn.- poznámka	r. - rok
s. - strana, sestra	společn. - společnost
srov.- srovnej	StB – Státní bezpečnost
sv. - svatý	Svědč. - Svědků
tj. - to jest	tzv. - tak zvaný
vyd. - vydání	

AG – Ad gentes, dekret 2. vatikánského koncilu o misijní činnosti církve

DH – Dignitatis humanae, deklarace 2. vatikánského koncilu o náboženské svobodě

GS – Gaudium et spes, pastorální konstituce 2. vatikánského koncilu

KKC – Katechismus katolické církve

LG – Lumen gentium, dogmatická konstituce 2. vatikánského koncilu o církvi

SC – Sacrosanctum Concilium, konstituce 2. vatikánského koncilu o posvátné liturgii

Pozn.: Zkratky biblických knih jsou uváděny podle: Bible. Písmo svaté Starého a Nového zákona. 2. vyd. Praha: Zvon, České Katolické Nakladatelství, 1991.

Textová příloha.

Tabulka č. 1. Statistika – věkové složení po 5 letech (počty)

Věková kategorie	Muži	Ženy	Celkem
0	37	40	77
1. - 4.	133	152	285
5. - 9.	179	151	330
10. - 14.	155	173	328
15. - 19.	199	175	374
20. - 24.	283	241	524
25. - 29.	243	234	477
30. - 34.	270	297	567
35. - 39.	309	270	579
40. - 44.	232	226	458
45. - 49.	228	231	459
50. - 54.	264	232	496
55. - 59.	252	229	481
60. - 64.	186	204	390
65. - 69.	121	156	277
70. - 74.	159	166	325
75. - 79.	75	121	196
80. - 84.	35	91	126
85. - 89.	13	48	61
90. - 94.	3	15	18
95. - 99.	1	1	2
100. -	0	1	1
Celkem	3377	3454	6831

**Tabulka č. 2. Obyvatelstvo podle náboženského vyznání 2001
město Kravaře.**

Obyvatelstvo celkem		6693
Věřící		5594
z toho	církev římskokatolická	5405
	církev českosl. husitská	2
	českobratrská církev evangel.	4
	pravoslavná církev	2
	Nábož. společn. Svědk. Jehovovi	26
Bez vyznání		728
Nezjištěné vyznání		371

Text č. 3. Informace o misijní stanici

„ Omlouvám se, že píšu až dnes. Není to vždycky jednoduché dostat se k psaní mailu. Včera jsme např. byli bez proudu. Bohudíky to tu není moc často. Máme tu spíše problémy s přívalovými dešti, sesuvy půdy a záplavami. Jinak, co říct? Je to nyní 5 měsíců, co jsem vkročila na Filipínskou půdu. Pro připomenutí - Naše působiště je v provincii Kalinga – Apayo. Je to jedna z nejchudších Filipínských provincií. Byli jsme zde pozváni zdejším biskupem, který nás vyzval k založení nové misie a podpořili ho tak v zlepšování sociální úrovně zdejších obyvatel. Byla jsem požádána o vytvoření projektu, který by zlepšil zdravotní stav lidí v jednotlivých misiích („farnostech“) . Je to projekt nesmírně náročný, protože každá z těchto 20 farností má mnoho dalších malých barrios (menších částí farnosti), které jsou od sebe velmi vzdálené a většina z nich je již v horách. Oblast, kterou má tento projekt pokrýt je 7048 km². Možná se ptáš, jestli se zde ještě někdo zabývá zdravotnictvím. Samozřejmě ano. Je tu několik nemocnic a odborných ordinací, ale... Zdravotní péče je velmi nákladná a pro lidi v horských oblastech téměř nedostupná. „Naši lidé (chudí)“ přichází do nemocnice většinou, když už je jejich zdravotní stav velmi závažný a není naděje na uzdravení. Ne jeden z nich umírá cestou. Takže po tom, co jsme už navštívili několik těchto barrios se nám pomalu rýsuje projekt, který by nám měl pomoci částečně odstranit tyto nedostatky:

- Vysoký výskyt materiální chudoby
- Chybějící základní hygienické návyky
- Chybějící kanalizace na mnoha místech; nesvážení odpadů
- Znamky podvýživy, avitaminózy... (zvláště v horských oblastech)
- Velký počet výskytu zánětu horních dýchacích cest u dětí (zejména u dětí ve věku do deseti let) na základě oslabeného imunitního systému
- Nedostatečná znalost příznaků běžných onemocnění
- Nedostupnost základní zdravotní péče a potřebných léků na základě materiální chudoby a velkých vzdáleností
- Nedostatečné využití půdy pro vlastní obživu; nevládnění půdy
- Chybějící strategický plán výsadby plodin tak, aby pokryl plnohodnotnou výživu

po celý rok - Nedostatečné znalosti výživné hodnoty a léčebných účinků plodin

- Nedostatečné využití mládeže v jejich volném čase
- Chybějící motivace ke změně současného životního stylu
- Víra je brána spíše jako tradice než vlastní životní přesvědčení
- Nedostatečná znalosti pravidel a smyslů slavení liturgie.

Největší problémy / otázky, se kterými se potýká mládež a mladí lidé v Kalinze – Apayo:

- Předčasný sex, předčasné těhotenství, předčasné manželství,
- gangsterství, klany,
- alkoholismus, drogy a jiné výstřednosti (zejména ve městech),
- kmenový konflikt,
- zneužívání médií - mobilní telefon, internet, pornografie,
- zneužívání dětí pro těžkou práci,
- chudoba.

Je to velká řada problémů, které se staly denním chlebem těchto lidí. Nyní i my zakoušíme pachut' tohoto chleba. Někdy se cítíme totálně bezradní, zavalení lidskou nespravedlností a korupcí. Někdy prostě chceme zabalit kufry a utéct co nejdál. Bohužel nebo bohudík to není tak jednoduché. Ryzí pohledy špinavých, špatně živených dětí a starých lidí nám to prostě nedovolí. Potom, co jsme zavrhlí strategii „Útěk“ přešli jsme na strategii „Prevence“. Jediná možnost, jak těmto chudým pomoci je zaměřit se na primární zdravotnickou péči, aby zbytečně nestrádali a nedocházeli k fatálním koncům. Začali jsme tedy přemýšlet o projektu, který by spojil zájmy mládežnické a zdravotnické sekce. Bohužel nejsme doktoři, zemědělci, ekologové, sociální pracovníci, psychologové, kněží či vyjednači. Bohužel nejsme ani milionáři, a proto jsme se rozhodli všechno vsadit na jedinou kartu – naše společné charisma a naše schopnosti. Celý projekt chceme vystavět na LÁSCE – Boží lásce k lidem, lásce k bližnímu a v neposlední řadě lásce k sobě samému, protože ztráta úcty k sobě navzájem, k svému vlastnímu tělu a neznalost pravého smyslu víry je pravděpodobně důvod fyzického a psychického utrpení místních lidí. Dostali jsme k dispozici velký pozemek opuštěného konventu, na kterém je dále velká kaple a něco jako plocha pro děti. Chtěli bychom se zde

vybudovat tzv. Ecosanctuary (Ekologická svatyně). Místo, kde bychom začali s workshopy (vzdělávací programy) – zdraví, hygiena, zdravá výživa, řešení konfliktů, komunikační techniky. Chtěli bychom pěstovat základní dostupné plodiny – ovocné stromy, zelenina, některé byliny. Vytěžené produkty bychom chtěli později zpracovávat a přivést na trh. Velmi slibnou plodinou je kokosový ořech. Z kokosu a palmy kokosové se zužitkovává vše. Ze žlutých květů se vyrábí sladká šťáva na cukr a palmové víno. Z vláknité vrstvy se pletou rohože, pytle, spřádají motouzy (tzv. sisal). Listy se užívají na pletení košíků či k výrobě suvenýrů, dřevo na nábytek a skořápky opět k dekorativním účelům. Odpad lze použít jako ekologické hnojivo. Z kokosu se konzumuje mléko, sušená či čerstvá dužina. V neposlední řadě se vyrábí také kokosový olej, který obsahuje velké množství draslíku, vitamínu C a kromě vitamínu B6 a B12 i všechna ostatní "béčka". Kokos sám o sobě může poskytnout nezanedbatelnou dávku vápníku, nasycených tuků a vlákniny. Ne nadarmo se tento strom nazývá Stromem života. Tradiční (ruční) zpracovávání tohoto plodu je všech velmi zdouhavé a výtěžek je tak podstatně nižší než v případě pokrokového zpracování pomocí různých typů lehkých strojů.

Chtěli bychom začít se skupinou mladých lidí (eventuálně mladých svobodných matek), zejména těch, kteří nebyli schopni ukončit školní docházku z finančního důvodu a nenašli tak pracovní uplatnění. Důležitým faktem je, že bychom kromě edukačního programu a zajištění živobytí chtěli s nimi také vytvořit společenství věřících, kteří by se kromě pracovního pole také společně scházeli k slavení liturgie, modlitbě a jiným bohudobým činnostem. Pro děti bychom chtěli vytvořit bezpečné místo na hraní bez rizika nákazy zvířecími a lidskými fekáliemi. Bohužel je velmi těžké sehnat finanční podporu pro opravu kaple nebo vybudování dětského hřiště, jelikož nepřináší hmatatelný užitek. Děti začínají pracovat již velmi brzy a mše jsou slaveny v některých vesničkách jednou měsíčně.

Celý tento projekt by se měl stát modelem (vzorem) pro další oblasti. Mládež z našeho střediska, která by měla hlubší zájem o další spolupráci s námi, bude vyškolená pro šíření těchto našich snah o zlepšení sociální, zdravotní a především spirituální úrovně lidí naší provincie. Tak toto je náš první návrh na projekt, který byl již předem schválen místním biskupem a částečně představiteli naší kongregace.“

Text č. 4. Interview týkající se spojení farnosti s Kalinga - Apayo.

„Během prázdnin jsi byla v Kravařích s povídáním a prezentací o své misijní práci. Předala jsi naší farnosti šaty jako výraz sjednocení vikariátu Kalinga Apayo a naší farnosti, můžeš o tom sdělit něco více, jaký to má význam? Prosím, popiš ten kroj. Jak jsi prožila toto setkání? -Co se týče tohoto kroje. Předání ručně tkané sukně, která je součástí typického kroje z Kalingy, má symbolizovat spirituální spojení mezi naší misíí zde v Kalinze a Kravařskou farností. Má připomínat, že tam někde za „velkou vodou“ jsou lidé, kteří potřebují naší pomoc. Toto propojení dává našim lidem nesmírnou naději. Jenom vědomí, že někde v Evropě na ně někdo myslí a modlí se za ně, je ujišťuje, že jsou někým a nejsou úplně zapomenuti.

Naše farnost v rámci velikonoční almužny udělala sbírku na Kalinga – Apayo můžeš říci na jaký cíl byl věnován tento dar ?

Veškerá iniciativa vlastně vyšla z Kravařské farnosti. Lidé se velmi zajímali o mou práci a mé první zkušenosti jako misionáře začátečníka. (Mnozí z nich mě znají a ví, že pocházím z blízkého sousedství). Po výměně několika mailů a fotografií, které popisují život a druh naší práce, se rozhodli zorganizovat sbírku, která měla podpořit naše snahy pomoci místním lidem. Tento velkorysý finanční obnos byl uložen a vyčkával na pravý okamžik. Ten na sebe nenechal dlouho čekat. Po několika těžkých tajfunech, které zasáhly zejména náš ostrov v říjnu loňského roku (2009), zanechaly stovky rodin bez střechy nad hlavou. Také lidé z našeho vikariátu byli postiženi. V rámci mé práce v Sociální komisi jsme vytvořili stavební projekt. Do tohoto projektu byly zahrnuty rodiny z vesnice, která leží na samém břehu řeky Chico. Jejich domky doslova odnesla voda. Z peněžního obnosu, který nám lidé poslali bezprostředně po našem apelu o pomoc, jsme byli schopni postavit osm malých zděných domků. Osm rodin tak dostalo nový bezpečný domov.

Jak si představuješ další spolupráci? Napadá Tě něco, v čem bychom jako farnost mohli pomoci?

V únoru jsme měli velkou vizitaci z Londýna, takže si dokážeš představit, co to znamená. Pak následoval velký meeting v Cebu. Dochází k plánované změně

směru a strategie našich misí zde na Filipínách. Spektrum naší práce se zužuje a více specializuje. Naší největší specializací se stávají postižené děti v nejchudších oblastech.

Potom, co jsem uzavřela výše uvedený stavební projekt, jsem dostala nový úkol. Generální představená z Londýna mě požádala, abych se ujala projektu pro postižené děti v Cebu. Znamená to pro mě opustit krásnou Kalingu a přestěhovat se do betonové džungle. K tomu dojde pravděpodobně někdy v září. Je to asi divné, ale moc se na tento úkol těším. Po tom, co jsme oslavili 10. výročí založení naší první misie na Filipínách, musíme provést oficiální průzkum aktuální situace a přehodnotit naše dosavadní aktivity a nově identifikovat aktuální potřeby lidí zde na Filipínách, zejména na Cebu.“

O naší další spolupráci si musíme více promluvit v červnu, když přijedu domů na dovolenou. Ráda bych zase udělala presentaci pro vaši farnost. Pro mě by to bylo možné mezi 13 – 17. červnem.“

Text č. 5. Svědectví o působení sester

„ V době příchodu sester do Kravař mi bylo 16-17 let. Přesné datum jejich příchodu si již nepamatuji. Je to dávno. Vždyť dnes mi je už 36 let. Navíc v té době jsem ještě nepatřila do zdejší farnosti. Pocházím z Hlučína, a tak se zdá, že na mně vlastně sestřičky nemohly mít vliv. A přece...Ve zdejším městě bydlel můj přítel, nynější manžel a ten přítomnost služebnic Božích vnímal spíš negativně. Proč? Inu dříve ministroval a jako bývalý ministrant mohl při mších svatých sedávat v „ zákristii“. To se změnilo. Sestra Marie Věra všem laskavě, ale důrazně vysvětlila, že pokud neslouží u oltáře, tak je jejich místo v lavici v kostele. Byla to novinka, která překvapila. Vraťme se k mé maličkosti. Samotný příchod a počátky působení sester v Kravařích mě v podstatě mýjely. Kravařemi jsem projížděla cestou do školy a ze školy. Občas jsem tady přijela za svým přítelem... Ten mi jednou oznámil, že je možnost chodit vždy v pátek na setkání mládeže , které se koná u „ sester“. Na těchto setkáních je přítomen i kaplan“ otec Řehoř“. Tehdy jsem si uvědomila, že toto je příležitost posunout se dál, získat nové zkušenosti a lépe víru pochopit. Byla jsem na začátku dlouhé cesty, na které mě vyprovázel můj přítel, otec Řehoř a také sestra Věra. Ve svých 16-ti letech jsem byla pokřtěna. Co to je křest a kdo je Ježíš, jsem věděla z častého vyprávění mé babičky. Zbytek rodiny se tvářil, že Bůh není a to co mi babička vypráví, jsou pohádky... Od dětských let jsem cítila, že rodiče nemají pravdu. Pak jsem potkala přítele, který byl z věřící rodiny a naučil mě základní modlitby a já se těšila, že se o víře dozvím víc. A díky trpělivosti sestry Věry, otce Řehoře a mého nynějšího manžela se mi má touha splnila. Tito tři lidé mi pomohli, abychom ve svých 18-ti letech mohla přistoupit k 1. svatému přijímání a půl roku nato k biřmování. Myslím, že se sestřičkám podařilo vyvrátit smýšlení mnoha lidí, kteří byli přesvědčeni, že v kláštorech jsou děvčata, která se „jen“ modlí, aby se vyhnula pořádné práci. Neměly to tenkrát jednoduché. Ke všemu neznámému lidé přistupují s nedůvěrou. „Řadové sestry“ v Kravařích byla novinka po mnoha letech.

Obrazová příloha

1.

Obrázek č.1. Otec Viktor Braun
a ředitel Rudolfová špitálu.

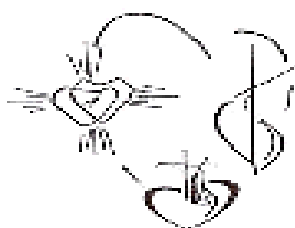
V pozadí sestry

Služebnice Nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

2.

Obrázek č. 2. Snímek představuje hrobku o. Viktora Brauna v kapli generálního domu ve Versailles ve Francii.

3.

Obrázek č. 3. Schéma zobrazuje symboly tří kongregací: horní pravý – Francie, horní levý – Anglie, dolní – Rakousko.

4.

Obrázek č.4. Oltář v klášterní kapli se sochou Panny Marie.

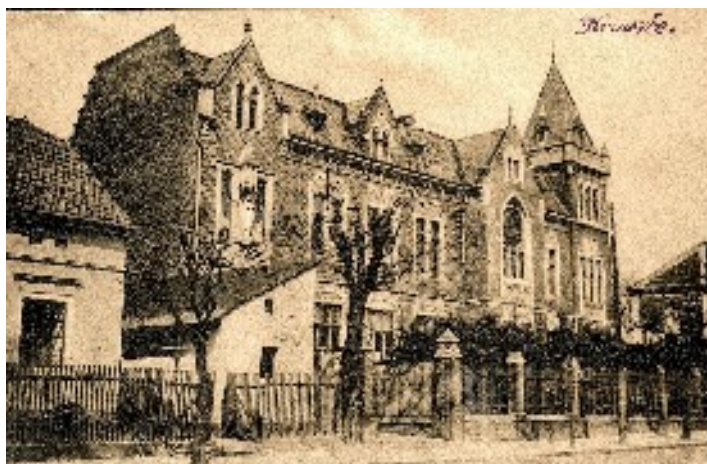
5.

Obrázek č.5. Stejný oltář se sochou Ježíšova Srdce a patrony kongregace: sv. Františkem Saleským a sv. Markétou Marii Alacoque, (dnes se nachází ve zповědні místnosti v kostele sv. Bartoloměje v Kravařích).

6.

Obrázek č.6. Původní stavba kláštera.

7.

Obrázek č.7. Klášter po přestavbě.

8.

Obrázek č.8. Současný stav bývalého kláštera.

STÁTNÍ ÚŘAD PRO VĚCI CÍRKEVNÍ

PRAHA 12 • MACHOVÁ ULICE ČÍS. 7 • TELEFON 573-41 11 5

Č.j.

Praha

Včr

Alžběta Beranová
představená řeholního domu
Služebnice Nejsv. Srdce Ježíšova
na Kravčácké, Náměstí 49

Vážené paní!

Vzhledem k tomu, že ošetrovatelskou službu v rodinách, kterou dosud vykonávala Vaše ošetrovatelská stanice, přebírá na příště Československý Červený Kříž, jest nutno, aby se řeholnice z tasmého řeholního domu přestěhovaly do kláštera . . . . .
v . . . . .

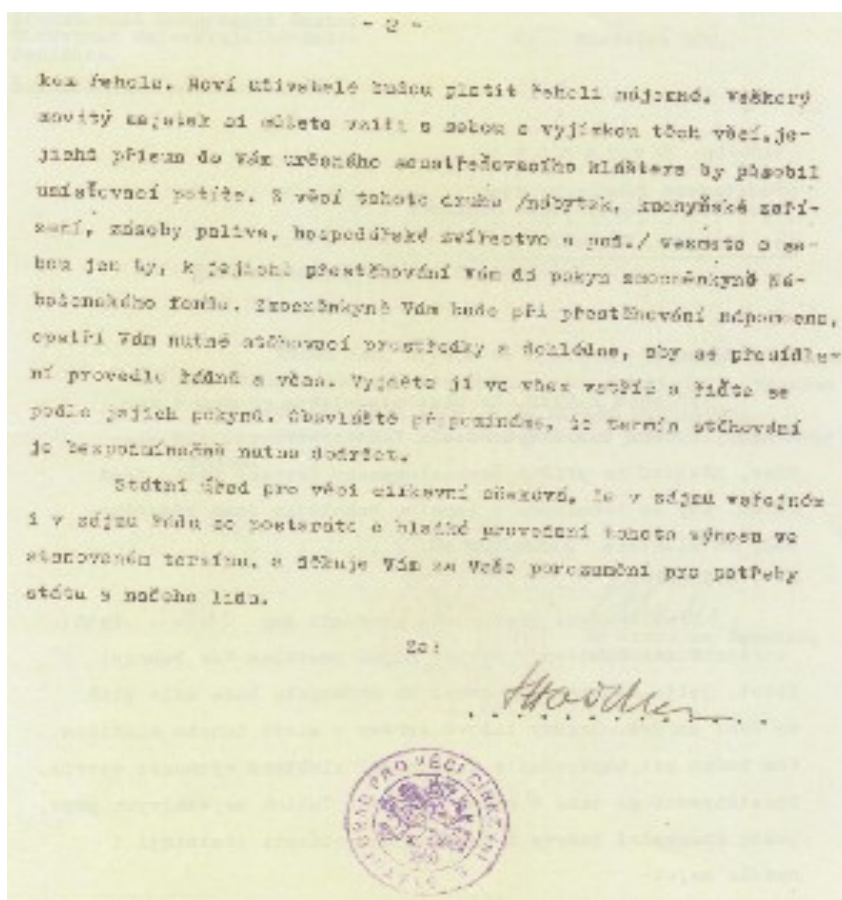
Přestěhování jest nutno provésti dne 14. 9. 1950.

Přesto opatření nebude nijak postihem Vašeho řeholního života, je-li klášter, do něhož se stěhujete buď dále plně ve Vaší správě. Orgány lidové moudry v místě tohoto kláštera Vám budou při ubytování a zřízení kláštera vycházeti veřšic. Přestěhování se také v ničem nedotýká Vašich majetkových práv, je-li dřívejší budova i ostatní nariadenosti zřetěvují i nezále majet-

./.

9.

Obrázek č.9. Dopis s pokyny k přestěhování.

10.

Obrázek č. 11. Další část dopisu.

12.

Obrázek č. 12. Telegram o přestěhování sester poslaný z Prahy do Vídně.

Kongregation der Dienerinnen
des heiligsten Herzens Jesu,
von Wien.
... ..
Tel: L. 11-4-54

9. Mai 1961
Wier,
H. Dorothea K.

N A M E N der Schwestern Dienerinnen des heiligsten Herzens Jesu
aus dem Kloster in K R A V A Ř e H. ČSR
derselbst in : R y š o v i á t á, okres Ryzanov, Ryzarovsko 160

1. Schwester Oberin M. Hariberta - Elisabeth Buran, geb. 14.9.1894 in Wien
2. Schw.M. Leonilla[†] Anna Gersch, geb. 28.7.1878 in Ellguth-Zahrze dt. Fohn
Oberschlesien
3. Schw.M. Mechthildis - Constantine Ballon, geb. 19.6.1876 in Gleiwitz-Nichters-
dorf, Ob.Schles.
4. Schw.M. EkaKarešina - Monika Onderka, geb. 21.7.1898 in Kravara, ČSR.
5. Schw.M. Aquinata - Antonie Kotsian, geb. 30.10.1888 in Kravara, ČSR
6. Schw.M. Clarissa - Bertha Krocsek, geb. 17.3.1890 in Knuthen bei Kravara, ČSR
7. Schw.M. Bonaldis - Apollonia Wozarek, geb. 29.10.1892 in Kravara, ČSR.
8. Schw.M. Marzenegilda - Anastasia Szmy, geb. 22.2.1894 in Goslawitz, Ob.Schle
9. Schw.M. Lutrois - Anastasia Horak, geb. 23.10.1898 in Grod Larkowitz, ČSR.
10. Schw.M. Desiderata - Emilie Proksch, geb. 27.8.1898 in Grod Haschitz, ČSR.
11. Schw.M. Gismonda - Maria Wesslik, geb. 29.1.1901 in Merquartowitz, Maltchin
12. Schw.M. Diana - Anna Wozarek, geb. 29.11.1902 in Kravara, ČSR.
13. Schw.M. Annarunda - Adelheid Fangler, geb. 26.11.1904 in Grod Haschitz, ČSR.
14. Schw.M. Caja - Johanna Wahnoky, geb. 21.3.1912 in Ebrech, Krs.Maltchin, ČSR

13.

Obrázek č. 13. Seznam internovaných sester.

14.

Obrázek č.14. Deska na fasádě kláštera.

15.

16.

Obrázek č. 15. Pohled na klášter, v pozadí kostel sv. Mikuláše v Kravařích-Koutech.

Obrázek č. 16. Zadní část kláštera se zahradou.

17.

18.

Obrázek č.17.-18.Interier klášterní kaple se sochami v Kravařích- Koutech.

19.

20.

Obrázek č. 19. Kostel sv. Bartoloměje krátce před přestavbou.

Obrázek č. 20. Současný pohled na kostel.

21

Obrázek č.21. Sestra M. Annemunda Tenklerová (Anastasié), učitelka vaření, ošetrovatelka, narozená ve Velkých Hořticích 26. 11. 1904.

22.

23.

Obrázek č. 22.-23. Sestra Anna Hlubek z Kravař. Příbuzná od s.M. Adelheidy Hlubek. Působila ve Vídni.

24.

Obrázek č. 24. Sestra Limbania Glabazniová, pocházející z Kravař, působila ve Vídni.

25.

Obrázek č. 25. Spolu s maminkou.

26.

Obrázek č. 26. Sestra Limbania se spolusestrami.

27.

Obrázek č.27. Sestra Bernardine Fussová z Bohuslavic.

28.

29.

30.

Obrázek č. 28.-30. Sestra M. Sarkandra z Kravař, se svou sestrou Františkou, vedle s rodinou. Foto přibližně z roku 1960, působila ve Vídni.

31.

32.

Obrázek č.31.-32. Sestra M. Benildis Weczerek z Kravař, působila jako švadlena, vedla školu šití a ručních prací ve zdejším klášteře. Na fotografii s rodinou, při jejím zlatém jubileu řadového slibu a modlící se na hřbitově (místo není určeno).

33.

Obrázek č. 33. Foto ze srpna roku 1986. Sestra M. Thiemlová z Kravař, dlouhá léta pracovala na rentgenu v nemocnici ve Vídni.

34.

Obrázek č. 34. Skupina chovanek v nádvoří kláštera, uprostřed sestry: s. M. Heriberta, s. M. Annemunda, s. M. Caja, s. M. Hermenegilda a s. M. Diana.

35.

Obrázek č. 35. Celou dobu, kromě válečného období sloužil klášter jako penzionát pro dívky se školou ručních a domácích prací. Mezi učením byl čas na zábavu.

36.

Obrázek č.36. Sešit s recepturami na vaření a pečení.

37.

Obrázek č. 37. Skupina dívek v klášterní kuchyni. Druhá z levá v první řadě jako žákyně p. Anna Žídkova.

38.

Obrázek č. 38. Vpravo: s. Aloisia (Margareta Sobek, nar. 3. 1. 1892, zem. 11.2. 1926), původem z Kravař, vlevo s.M. Annemunda z Velkých Hořtic spolu s dívkami pekly lidem příležitostně dorty a cukroví.

39.

Obrázek č. 39. Fotka spolu se sestrami (zleva s. M. Heriberta, zleva s. M. Annemunda) je přibližně z roku 1948 a pochází se soukromé sbírky p. Marie Wilaschkové. Podle p. Marie děvčata pekly těsta také na objednávku. Dorty a zákusky byly vždy umělecky ozdobené marcipánem.

40.

Obrázek č. 40. Skupina chovanek, které se učily péct a vařit.

41.

Obrázek č. 41. Rodinné foto, s. M. Jona Dluhoschová ze Štěpánkovic.

42.

Obrázek č.42. Mikulášská nadílka v Mateřské škole.

43.

Obrázek č.43. Mariánské sdružení mládeže působící při klášteře Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova v Kravařích. Foto ze soukromých sbírek p. Marie Žídkové.

44.

Obrázek č. 44. Členky svědčily o svém působení ve sdružení také v období nepřítomnosti sester v Kravařích. Průvod Božího Těla a Krve Páně. V čele průvodu jsou neseny prapory Mariánské kongregace a Čestné stráže Nejsv. Srdce Ježíšova.

45.

46.

47.

Obrázek č. 45.-47. Marino legendy, titulní stránky z knihy pocházejících ze soukromých sbírek, na které je uvedené razítko Haushaltungs – Pensionat Deutsch – Krawarn, Krajs Ratibor. Marianum. Legende von den lieben heiligen und gottfeligen Dienern Unserer Lieben Frau, Regensburg, 1859.

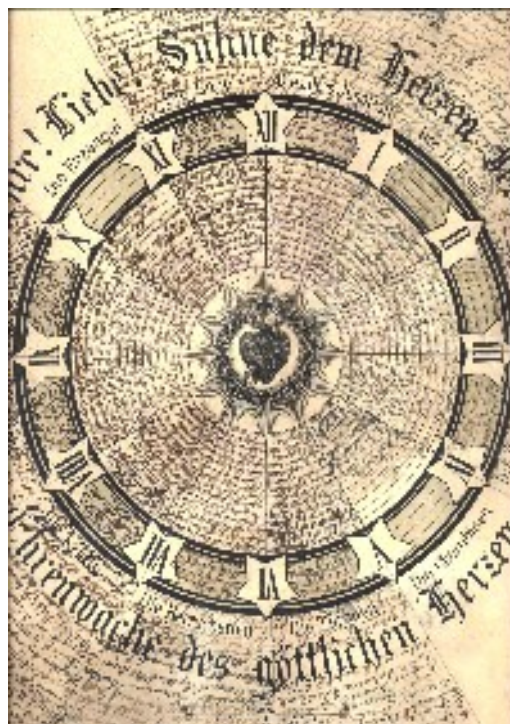

48.

Obrázek č. 48. Obrázek potvrzující založení arcibratrstva Čestné stráže Nejsv. Srdce Ježíšova v Krawarších.

49.

50.

51.

Obrázek č. 49.-51. Obrázky představují Hodiny Čestné stráže, kde jsou vpisována jména farníků z Kravař.

52. Obrázek č. 52. O slavnost Krista Krále z 2009.

53.

54.

55.

56.

57.

58.

59.

60.

61.

Obrázek č. 53.-61. Fotky představují svícení v oknech domovů (21. 11. 2010).

62.

63.

64.

65.

Obrázek č. 62.-65. Pastorace po návratu do Kravař. „Spolčo“, ministranti, divadelní představení, děti na 1. sv. Přijímání.

66.

67.

68.

Obrázek č. 66.-68. Česko-polská mládež na duchovní obnově 3.-5.10. 2008.

69.

Obrázek č. 69. Sestra M. Margareta s dětmi v prostorách MŠ Kravaře- Kouty.

70.

71.

Obrázek č. 70. Divadelní pásmo-„Jesličky“ na návštěvě v Domově pro seniory sv. Hedviky v Kravařích.

Obrázek č. 71. Setkání se seniory ve farním sálu.

72.

73.

74.

Obrázek č. 72.-74. Práce v Domově pro seniory sv. Hedviky v Kravařích, s. Alexandra v roli pracovnice základní výchovné péče.

75.

Obrázek č. 75. Životní podmínky na Filipínách.

76.

77.

Obrázek č. 76.-77. Stavební projekt.

78.

79.

Obrázek č. 78.-79. Přednáška o misiích.

80.

Obrázek č. 80. Společenství sester v Kravařích Koutech.

81.

Obrázek č. 81. Cílem práce bylo dopátrat se kořenů působení sester...
